

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 87
Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde
Kararname ve İçişleri; Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları
(1/469)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-

1/198/03144

23 . 3 . 1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname» bugünkü Resmî Gazete-
de yayımlanmış ve Anayasanın 91 inci maddesi uyarınca ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde özellikle son yıllarda artan tempoyla gelişme temayülü gösteren hızlı nüfus artışı ve sana-
yileşme; başta İstanbul, Ankara ve İzmir olmak üzere büyük yerleşim merkezlerinde hızlı bir şehirleşme-
ye yol açmıştır. Bu şehirlerdeki gelişme, belediye sınırlarını da aşarak, merkez şehrin çevresinde plansız ve
kontrolsüz bir şekilde yayılmıştır.

Büyük şehirlerdeki plansız ve kontrolsüz fizikî gelişme, bu şehirlerin sosyal yapıları, ekonomileri ve yer-
leşme şekillerinde önemli değişikliklere yol açmıştır. Plansız ve kontrolsüz imar; konut, ulaşım, çevre sorun-
larını daha da artırmış ve altyapının yetersizliğini bariz bir şekilde ortaya çıkarmıştır.

Neticede, büyük şehirlerin ortaya çıkmasından önce dönemden kalma ve o dönemin ihtiyaçları göz önü-
ne alınarak hazırlanan ve uygulamaya konulan hukukî ve idarî düzenlemeler, günümüz şartları ve ihtiyaçla-
rına cevap veremez hale gelmiş ve yeni düzenlemeler gereğini ortaya çıkarmıştır.

İlk olarak, yeni Anayasamızın 127 nci maddesinde yer alan özel yönetim biçimleri ifadesi yeni bir düzen-
leme gereğini açık bir şekilde tespit etmiştir.

Bu düzenleme gereğinin ilk sonucu olarak 18.1.1984 tarihli ve 2972 sayılı «Mahallî İdareler ile Mahalle
Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun» yürürlüğe konulmuş ve ülkemizde «büyük şehir
belediyeleri» ile büyük şehir hudutları içinde kalan ilçelerde «ilçe belediyeleri» kurulması kararlaştırılarak,
bu belediyelerin meclisleri ile başkanlarının seçilme tarzı yeniden düzenlenmiştir.

Aynı kanunun geçici 5 inci maddesi ile de büyük şehir yönetiminin hukukî statüsünün ilk seçimlerden
önce çıkarılacak bir kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmesi hükme bağlanmıştır.

Mezkûr Kanuna dayanılarak hazırlanan bu kanun hükmünde kararname ile büyük şehir belediyeleri ile
ilçe belediyeleri için getirilen yönetim biçiminde, 1580 sayılı Belediye Kanununun bugüne kadar uygulanmış

ve denenmiş sistemi esas alınmıştır. Sadece 1580 sayılı Belediye Kanununa aykırı düşen hususlar ile bu Kanuna atıfta bulunulması zorunlu bulunan haller bu Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenmiştir.

Bu Kanun hükmünde Kararnamenin hazırlanmasında belediyelerin yönetimini demokratik olma özellikleri, mahallilik ve hemşehrilik esasları ile birlikte, koordinasyon ve idarî etkinlik gibi unsurlar da dikkate alınmıştır.

Anayasanın 127 nci maddesi ile büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim getirileceği hükmüne bağlandığından, bu Kanun Hükmünde Kararname ile «Özel yönetim şekli» ifadesine uygun düzenlemeler yapılmış ve uygulanagelen sistemin zaman zaman dışına çıkmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile bu Kanun Hükmünde Kararnamenin çıkarılmasındaki amacın, büyük şehir belediyeleri ile büyük şehirlerdeki ilçe belediyelerinin yönetimini kapsayan büyük şehir yönetiminin hukukî statüsünün bazı esaslar dikkate alınarak düzenlenmesi olduğu belirtilmektedir.

Madde 2. — Bu madde Kanun Hükmünde Kararnamenin kapsamını belirtmektedir.

Madde 3. — Kanun Hükmünde Kararnamede sık sık kullanılan «büyük şehir» ve «ilçe belediyesi» deyimlerinin ne manaya geldiklerinin açıklanmasında zaruret görülmüştür.

«Büyük şehir» deyimini belediye hudutları içinde birden fazla ilçe bulunan şehirleri ifade etmektedir. Bu madde ile bugün çeşitli anlamlara gelen «büyük şehir» deyimine açıklık getirilmiştir. Nitekim çok defa belli bir nüfustan fazla nüfusu bulunan şehirlere büyük şehir dendiği bir vakiadır.

«İlçe belediyesi» deyimini ise bugün tatbikatta ülkemizdeki ilçe merkezlerinde bulunan belediyeleri ifade etmektedir. Bu kanun hükmünde kararnamede geçen «ilçe belediyesi» deyiminden sadece büyük şehir belediyeleri dahilindeki ilçelerde kurulan belediyelerin anlaşılacağına vurgulanmasına, karışıklıkları önlemek bakımından, gerek görülmüştür.

Madde 4. — Maddenin birinci fıkrası büyük şehirlerde büyük şehir adı ile bir büyük şehir belediyesi, büyük şehir dahilindeki ilçelerde ise ilçe adlarını taşıyan ilçe belediyelerinin kurulacağını hükme bağlamaktadır.

Gerçekte, bu kanun hükmünde kararname ile büyük şehirlerde bugün mevcut bulunan belediyelerin hukukî statüsü büyük şehir belediyesi haline dönüşmektedir. Bu illerin ilçelerinde ise ilçe adlarını taşıyan ilçe belediyeleri kurulmaktadır.

Maddenin ikinci paragrafı, bugün ülkemizde 67 il merkezinde bulunan ve merkez ilçe diye adlandırılmasına rağmen, kaymakamlık teşkilatı bulunmayan ilçelerin, bu kanun hükmünde kararname ile ayrı birer ilçe sayıldığını belirtmek, hukukî bir zarurettен ileri gelmiştir. Bu fıkra uyarınca İzmir şehrinin Karşıyaka ve Bornova ilçeleri dışında kalan kısmında «Merkez ilçe belediyesi» adı ile belediye kurulacaktır.

Madde 5. — Sınırları düzenleyen bu maddenin birinci fıkrası ile büyük şehirlerin sınırlarının bugün isimlerini aldıkları şehirlerin sınırları olacağı belirtilmektedir. Buna göre örnek olarak İstanbul'daki büyük şehir belediyesinin sınırları, İstanbul Belediyesi'nin bu Kanun Hükmünde Kararname yürürlüğe girmeden önceki sınırları olacaktır.

İlçe belediyelerinin sınırları ise, ilçelerin, büyük şehir belediyesi içinde kalan kısımlarının mülkî sınırları olacaktır. İlçelerin büyük şehir belediyesi dışında kalan kısımları ilçe belediyesinin sınırları dışında kalacaktır.

Madde 6. — Büyük şehir belediyeleri ile ilçe belediyelerine ait görevler kanun hükmünde kararname metninde iki fıkra halinde düzenlenmiş ve ileride aralarında ihtilaf çıkmasını önlemek amacıyla genel olarak görevler kesin bir çizgiyle ikiye ayrılmıştır. Maddenin (A) fıkrasının (f) bendinde sayılan husus hariç (A) fıkrasında sayılanları ilçe belediyeleri yapmayacaklardır. (B) fıkrası ile ilçe belediyelerine bırakılan görevler ise büyük şehir belediyelerinin görev sahası dışında kalacaklardır.

(A) fıkrasının (k) bendinde belirtilen zabıta ve itfaiye hizmetleri esas olarak ilçe belediyelerince yürütülmesi gereken hizmetler olarak görülmüştür. Başta bu hizmetler olmak üzere diğer ilçe belediye hizmetleri arasında da koordinasyon gerektiren bir durumla karşılaşıldığında büyük şehir belediyesi bu koordinasyonu yapacaktır.

Madde 7. — Bu madde büyük şehir belediyelerinin 6 ncı maddenin (A) fıkrasında sayılan görevleri ifa ederken ilçe belediyeleri arasında ayırım gözetmemelerini temin amacıyla getirilmiştir. Özellikle politik mülahazalarla bu hizmetlerin bir veya birkaçının bazı ilçelerde yoğun bir şekilde yürütürken diğerlerinde hizmetlerin noksan yapılması ihtimali düşünülerek bu maddenin getirilmesinde zaruret görülmüştür.

İlçe belediyelerine ait görevlerden bir veya birkaçı talep etmeleri ve bu taleplerin büyük şehir belediye meclisince uygun karşılanması halinde büyük şehir belediyesince yapılabileceği gibi ortaklaşa da yapılabileceği maddenin ikinci fıkrası ile hükme bağlanmıştır.

Madde 8. — Madde ile büyük şehir ve ilçe belediyelerinin hak, yetki, imtiyaz ve muafiyetleri hakkında 1580 sayılı Belediye Kanunu ile diğer, ilgili mevzuata atıfta bulunmaktadır.

Madde 9. — Bu maddede büyük şehir belediyesinin organları sayılarak bu organların üyelerinin görevleri ile ilgili bir suç işlemeleri halinde görevden uzaklaştırılmaları hükmü bağlanmıştır. Görevden uzaklaştırma işlemi Anayasamızın 127 nci maddesine uygun olarak düzenlenmiştir.

İlçe belediyelerinin organları 1580 sayılı Belediye Kanununa uygun olarak teşekkül edeceğinden ayrıca hüküm getirilmemiştir.

Madde 10. — Bu madde ile büyük şehir belediye meclislerinin teşekkül tarzı, ilçe belediyelerinin feshi veya herhangi bir nedenle boşalması halinde yapılacak işlemler düzenlenmiştir.

18.1.1984 tarihli ve 2972 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde büyük şehir belediye meclisinin ilçe belediye meclisleri üye sayısının her ilçe için beşte biri alınmak suretiyle bulunacak toplam sayı kadar üyeden teşekkül edeceği, aynı kanunun 24 üncü maddesinde ise büyük şehir belediye meclisi üyelerinin, her ilçe için seçilmiş olan asıl üyelerin seçiliş sıralarına göre baştan başlayarak yeter sayıya kadar inilmek suretiyle bulunacağı belirtilmektedir.

Bu durumda her ilçe belediye meclisleri üyelerinin seçiliş sırasına göre ilk beşte birlik kısmı aynı zamanda büyük şehir belediye meclisinin de üyesi olmaktadır.

İlçe belediye meclislerinin seçiliş sırasına göre ilk beşte birlik kısmının aynı zamanda büyük şehir belediye meclisi üyesi olması, ilçe belediye meclislerinin feshi veya üye sayısının ilçe belediye meclisinin toplanmasına engel olacak bir sayıya düşmesi veya diğer nedenlerle boşalması hallerinde o ilçeyi temsilen büyük şehir belediye meclisine katılacakların tespitini gerektirmiştir. Nitekim bu gibi hallerde ilçe belediye encümeninin tabii üyelerinden meydana gelen ve ilçe belediye meclisi olan kurullar aynı zamanda büyük şehir belediyesi meclisini de oluşturmaktadır.

Madde 11. — İlçe belediye meclis üyelerinin bu kısmının aynı zamanda büyük şehir belediye meclisi üyeliğini de ifa etmeleri, bu meclislerden birinde üyeliğin sona ermesi halinde diğer meclisteki üyelik sıfatının sona ermesi sonucunu kendiliğinden doğurmaktadır. Örnek olarak herhangi bir sebeple büyük şehir belediye meclisinin fesh edilmesi halinde, fesh olan büyük şehir belediye meclisinin üyelerinin ilçe belediye meclisi üyelikleri de sona erecektir. Aynı şekilde ilçe belediye üyeliği de sona erdiğinde büyük şehir meclisi üyeliği de sona erecektir.

Madde 12. — Büyük şehir belediye meclisinin olağan ve olağanüstü olarak 1580 sayılı Kanun uyarınca toplantı yapacağı, ancak olağan toplantıların, ilçe belediyeleri olağan toplantılarından birer ay ileri tarihlerde yapılacağı bu madde ile düzenlenmektedir.

Madde 13. — Büyük şehir belediye encümeninin kimlerden teşekkül edeceği belirtilmektedir. Diğer belediyelerden farklı tarafı «Genel Sekreter»in encümen toplantılarına katılması ve encümene katılacak büyük şehir daire başkanlarının ayrıca sayılmış olmasıdır. Büyük şehir belediye encümenlerinde seçilmiş üye bulunmayacağı da maddede belirtilmektedir.

Madde 14. — Büyük şehir belediye başkanının seçiliş şekli ve görev süresi gösterildikten sonra, ilçe belediyeleri tarafından yürütülen hizmetlerde de koordinatör rolü olduğu bu maddede belirtilmektedir.

İlçe belediyeleri tarafından ayrı ayrı yürütülen hizmetlerde bir koordinasyonun gerekmesi ve bu ilçe belediyelerinin de talepleri olması halinde başkan koordinasyon sağlayacaktır. Bu koordinatörlük fonksiyonu hiçbir zaman başkan'ın ilçe belediyelerine görevleri konularında emir verme niteliğine dönüşmeyecektir.

Madde 15. — Madde ile 1580 sayılı Belediye Kanununun 19.7.1963 tarihli ve 307 sayılı Kanunla değişik 93 üncü maddesindeki müessese bu kanuna aktarılmıştır.

Bu maddenin ikinci fıkrası ise görevlerde herhangi çakışmaya engel olmak amacıyla, büyük şehir belediye başkanvekilinin, ilçe belediyelerinde ençümen üyeliği vs. gibi görevler alamayacağı gibi, ayrıca ilçe belediye başkanları arasından da büyük şehir belediyesine başkanvekili seçilemeyeceğini hükme bağlamaktadır.

Madde 16. — Bu madde ile büyük şehir belediyelerinde belediye başkan yardımcıları kaldırılmaktadır.

Büyük şehir belediyelerine «Genel Sekreter»lik müessesesi getirilmekte, «Genel Sekreter»in en çok dört yardımcısı bulunacağı hükme bağlanmaktadır.

«Genel Sekreter» büyük şehir belediyesi teşkilatının başında bulunacak ve idari birimler «Genel Sekreter»e bağlanacaktır.

«Genel Sekreter» hizmetleri büyük şehir belediye başkanı adına ve onun direktifi ve sorumluluğu altında yürütecektir.

Madde 17. — Bu madde ile «Genel Sekreter»e bağlı birimlerin neler olacağı, bu birimlerin kuruluş şekli ve bu birimlerde çalışacak personelin atama şekli gösterilmektedir.

Genel Sekreter dışındaki tüm büyük şehir belediyesi personeli büyük şehir belediye başkanınca atanacak ve başka bir makamın onayına tabi olmayacaktır.

Madde 18. — Bu madde ile büyük şehir belediyesinin gelirleri gösterilmektedir.

Büyük şehir ve ilçe belediyeleri arasında gelirlerin bölüştürülmesinde temel esas, ilgili kanunlarla belediyelere verilmesi öngörülen gelirlerin ilçe belediyelerine verilmesi büyük şehir belediyelerinin ise devlet ve ilçe belediyelerinin gelirlerinden pay almaları biçimindedir. Bu suretle gelirlerin dağılımında bir karışıklık olmadığı gibi vatandaşlara da yeni bir vergi yükü getirilmemektedir.

a) Bu bent ile 2380 sayılı Kanun uyarınca büyük şehir dahilindeki ilçe belediyelerine verilmesi gereken paylardan, Bakanlar Kurulunca her ilçe için belirlenecek oranlarda, İller Bankasınca ayrılacak paylar direkt olarak Büyük Şehir belediyesine gönderilecektir.

b) Bu bent ile büyük şehir belediye hudutları dahilinde yapılan Genel Bütçe vergi gelirleri tahsilatının gelir saymanlıklarınca hesaplanan yüzde birlik payın ertesi ayın sonuna kadar ilgili büyük şehir belediyesine yatırılacağı hükme bağlanmaktadır.

c) Bu bent ile hizmetlerin büyük şehir belediyesi tarafından yapılması kaydıyla ilçe belediyelerince tahsil olunacak elektrik ve havagazi tüketim vergisi ile temizleme ve aydınlatma harcının % 50'sinin büyük şehir belediyesine yatırılacağı öngörülmektedir.

Diğer bentlerde yer alan ve büyük şehir belediyelerine verilmesi öngörülen diğer gelirler konusunda ayrıca bir açıklama yapılmamıştır.

Madde 19. — Giderleri göstermektedir.

Madde 20. — Madde ile prensip olarak büyük şehir ve ilçe belediyeleri bütçelerinin uygulanmasında 1580 sayılı Belediye Kanununun ilgili hükümlerinin uygulanacağı belirtildikten sonra yeni bir uygulama getirilmekte ve ilçe belediyeleri bütçelerinin, ilçe belediye meclislerince kabulünden sonra büyük şehir belediye meclisince de görüşülmesi ve kabul edilmesi gerekeceği hükme bağlanmaktadır. Büyük şehir belediye meclisleri bu görüşme esnasında yatırım ve hizmetlerde ilçe belediyeleri arasında bir bütünlük sağlayacak değişiklikleri bütçe üzerinde yapabilecektir.

İlçe belediye bütçeleri, büyük şehir meclisince kabul edildikten sonra, büyük şehir belediye bütçeleri ise doğrudan, Vali'nin onayına sunulacak ve ancak bu onaydan sonra yürürlüğe gireceklerdir.

İlçe kaymakamlarının ilçe belediyeleri bütçeleri üzerinde herhangi bir onayı bahis konusu olmamaktadır.

Madde 21. — Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine aykırı olmayan ve 1580 sayılı Belediye Kanunu ile diğer ilgili mevzuatın belediyeleri ilgilendiren hükümleri büyük şehir ve ilçe belediyeleri için de geçerli bulunacaktır.

Belde sınırlarının tahdidi, sınırlarının tasdikı, sınır ihtilaflarının hâmi, mahalleler kurulması, belde isimlerinin değiştirilmesi, ilçe belediye şubelerinin teşkili, belediye meclislerinin görevleri, belediye meclislerinin feshi, içtimalar, müzekkereler, kararlar, belediye encümeninin toplanma ve çalışma esasları, görevleri, vs. gibi hususlarda 1580 sayılı Belediye Kanununun hükümleri uygulanacaktır.

Buna mukabil bu Kanun Hükümünde Kararnameye aykırı olduğundan 1580 sayılı Belediye Kanununun 95 inci maddesi gibi maddelerin uygulama kabiliyetleri kalmamış olacaktır.

Madde 22. — Bu madde ile büyük şehir belediyelerinin şube kuramayacakları hükme bağlanmıştır. İlçe belediyelerinin bulunmadığı dönemlerde belediyeler şube kurmak yoluyla hizmetin vatandaşın yakınına götürme imkânını bulmakta idi. Bu kere ilçe belediyelerinin kurulması ile artık büyük şehir belediyesi şubelerine gerek kalmayacaktır. İlçe belediyeleri ise her zaman şube kurabilecektir.

Büyük şehir belediye şubeleri, ilçe belediyeleri ve ilçe belediye şubelerinin üçünün de varlığı halinde büyük bir kargaşaya düşüleceği dikkate alınarak büyük şehir belediyesinin şube kurmasının gereksiz olduğu sonucuna varılmıştır.

Madde 23. — Yönetmeliklerin çıkarılması bu madde ile düzenlenmektedir.

Madde 24. — Maddenin birinci fıkrası ile ihtilaf halinde büyük şehir belediye meclisince yönlendirici ve düzenleyici tedbirlerin alınacağı ve bu karar ve tedbirlerin ilgili belediyelerce derhal uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Bu fıkra, büyük şehir belediyesine tedbir alma yetkisi vererek mahallî idarelerin meselelerini vesayet makamları dışında ve mahallî idare esprisine uygun olarak çözme imkânını sağlamaktadır.

Maddenin ikinci fıkrası ihtilafların büyük şehir belediye meclisince çözümlenmemesi halinde Vali'nin ihtilafları çözümleneceğine amirdir. Bu fıkra ancak büyük şehir belediye meclisince karar alınamaması halinde uygulanabilecektir. Ayrıca acil hallerde büyük şehir belediye meclisinin toplanmasının uzun süreceği düşünüldüğünde, konunun büyük şehir belediyesince çözümlenmeyen hal olduğu gerekçesi ile de Vali karar verebilecektir. Örnek olarak büyük şehir ve ilçe belediye meclisleri aynı tarihlerde toplantıya çağrıldığında, Vali meclislerden birinin toplantısını ileriye alan bir karar verebilecektir. Çünkü o anda büyük şehir belediye meclisinin bu çakışmayı önleyebilecek bir çözüm getirebilecek imkânı bulunmamaktadır.

Madde 25. — Bu madde Anayasamızın 127 nci maddesine uygun olarak düzenlenmiştir.

Geçici Madde 1. — Büyük şehirlerde bugün mevcut bulunan tüm ikdisadî teşebbüsler, yeni bir düzenleme yapıncaya kadar, büyük şehir belediyesine bağlı olacaklardır. Bu nedenle, özellikle geçiş döneminde bir karışıklığı önlemek için düzenlenmiştir. Üstelik İktisadî teşebbüslerin büyük bir çoğunluğu büyük şehir belediyesi görev alanında faaliyet gösteren teşebbüslerdir. İETT, ASU, EGO, ESHOT vs. gibi. Bu işletmeler büyük şehir belediyesine bağlı olacaklardır.

Geçici Madde 2. — Maddenin birinci fıkrası ile 6 ncı maddenin (A) fıkrasında sayılan hizmetlere tahsis edilen tüm tesis, araç, gereç taşınır ve taşınmaz mallar büyük şehir belediyesine bırakılacak 6 ncı maddenin (A) fıkrası dışında sayılan görevlere ilişkin olanlar ise ilçe belediyelerine devredilecektir.

Burada önemli olan husus 6 ncı maddenin (A) fıkrasına (f) bendinde sayılan ve hem ilçe hemde büyük şehir belediyelerince yapılması öngörülen görevlerle ilgili olan tesis, araç, gereç taşınır ve taşınmaz malların durumunun ne olacağıdır. Maddenin hazırlanması sırasında düşünülen husus 6 ncı maddenin (A) fıkrasının (f) bendinde sayılan hizmetlerle ilgili olanlardan tüm büyük şehre hitap eden, İzmir Fuarı, İstanbul Açık Hava Tiyatrosu gibi tesisler büyük şehir belediyesinde kalacak, mahallî hizmet verici nitelikte olanlar ise komisyon kararı ile ilçe belediyelerine devredilebilecektir.

Maddenin diğer fıkraları komisyonların teşekkülü, komisyon kararlarının onayı, tescil işlemlerinin esas ve usulleri ve bu işlemlerin vergi, resim ve harçlara tabi olmaması ile ilgili düzenlemeler getirmektedir.

Geçici Madde 3. — Bu madde personel kadrolarının dağıtımı ile ilgilidir, maddenin (b) bendi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa geçici olarak istisna getirilmekte ve 5-15 dereceli kadrolar için de Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşleri alınması zorunluluğu getirilirken 1-4 dereceli kadroların ihdası için de Bakanlar Kurulu Kararı almaya gerek kalmamaktadır. Başka bir deyimle 5 inci derece bir kadronun 1 inci derece ola-

rak değiştirilmesi sırasında İçişleri Bakanlığı, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Devlet Personel Dairesinin görüşlerini aldıktan sonra Bakan onayı ile 5 inci derece kadroyu iptal edip yerine 1 inci derece kadro ihdas edebilecektir.

Bu işlemler bir defaya mahsus ve ilk kadro tespitlerinde yapılabilecek ve bundan sonraki kadro iptal ve ihdaslarında 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri yürürlüğe girinceye kadar, 657 sayılı Kanunun değişik 33 ve 34 üncü maddeleri uygulanacaktır.

Maddenin (c) bendindeki düzenleme sözleşmeli personel ile işçi olarak çalıştırılanlar ile ilgilidir. Bu personelden ilçe belediyelerine devredilenlerin sözleşmelerindeki hükümler saklı kalacaktır. Ancak aynı sözleşmeleri ilçe belediyelerine devredilmeleri halinde ilçe belediyesi ile yapılmış addedilerek sözleşme hükümleri aynen uygulanmaya devam edilecektir.

Geçici Madde 4. — Bu madde ilçe belediyelerine devrolunan kadrolarla birlikte personelinde kendiliğinden devredileceği ve başkaca bir atamaya gerek kalmayacağı hükmüne bağlanmakta ve bu personelin müktesep malî haklarında bir azalma olmaması için tedbirler getirilmektedir.

Geçici Madde 5. — Madde devir süreleri ile ilgilidir.

Geçici Madde 6. — Madde büyük şehir ve ilçe belediyeleri bütçelerinin yapılması ve uygulanması ile ilgili hükümler getirmektedir.

Bütçelerin uygulanabilmesi için bütün ilçe belediyesi geçici bütçelerinin İl İdare Kurulunca onaylama işleminin bitmesi ile mümkün olabilecektir. Diğer bir ifade ile İl İdare Kurulu bütün ilçe belediye geçici bütçelerini aynı anda onaylayacaktır. Bu Madde hükmüne göre ilçe geçici bütçelerinin büyük şehir belediye meclisine gitmesine ve orada görüşülüp kabulüne gerek kalmamaktadır.

Söz konusu geçici bütçelerin uygulanmasına kadar ilçe belediyelerine devrolunan hizmetlerin giderleri büyük şehir belediye bütçelerinden yapılacaktır.

Ayrıca büyük şehir belediyeleri de, bu Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenen gelir ve giderlere göre mevcut bütçelerini uygun hale getireceklerdir.

Geçici Madde 7. — Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesinden önce mevcut bulunan Belediye Şubeleri ilçe belediye şubesi haline dönüşecektir. İlçe belediyeleri bu şubelerinden gereksiz gördüklerini ilçe belediye meclisi kararı ile ve hiç bir onaya tabi olmaksızın kaldırabileceklerdir.

Geçici Madde 8. — Bu madde ile devir işlemleri kesinleşene kadar ilçe belediyelerine bırakılacak hizmetlerin büyük şehir belediyesince sürdürülmeye devam olunacağı hükmü getirilmiştir.

Madde 26. — Yürürlük ile ilgili madde olup 18 inci maddenin (b) fıkrası, Devlet Bütçesi gelirlerinde azalmaya neden olması dolayısıyla Kanun ile düzenlenmesi gerektiğinden, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanıp Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

Madde 27. — Yürütme ile ilgilidir.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 1/469

Karar No. : 24

18 Haziran 1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve gerekçesi ilgili Bakanlık temsilcilerinin de katılması ile Komisyonumuzun 13.6.1984 günlü 17 nci birleşiminde incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelere geçilmesi kabul edilmiş; maddelere ilişkin kabul, ilave ve değişiklikler aşağıda sırası ile açıklanmıştır.

195 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1, 2, 3 ve 4 üncü maddelerinde yer alan «Bu Kanun Hükmünde Kararname» deyimleri kararnamenin kanunlaşacak olması nedeni ile «Bu Kanun» şeklinde düzeltilerek aynen benimsenmiştir.

Kararnamenin 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasında geçen «Büyük Şehirlerin İsmi Aldıkları» ifadesi «İsmi Aldıkları Büyük Şehirlerin» şeklinde değiştirilmiştir.

8.4.1340 tarih ve 469 sayılı Mehakimi Şer'iyenin İlgasına ve Mehakimin Teşkilatına Ait Ahkâmı Muaddil Kanununun 1 inci maddesinde, her mahkemenin bulunduğu ilçenin adı ile anılacağı belirtilmiştir.

29.11.1983 tarih ve 2963 sayılı Altı İlçe Kurulması ve Ankara İli Merkez İlçesinin Kaldırılması Hakkında Kanununun 2 nci maddesi ile, Ankara Merkez ilçesi kaldırılmış ve Merkez İlçe sınırları içinde kalan alan Altındağ İlçesine bağlanmıştır. Bu nedenle, Ankara Mahkemelerinin yetki sahaları belirsiz hale gelmiştir. Oysa, Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu gibi pek çok temel kanunda yer alan «Ankara Mahkemeleri» kavramının muhafazası zorunlu bulunmaktadır.

Bu itibarla maddeye eklenen 3 üncü fıkra ile, Ankara Mahkemelerinin durumlarının açıklığa kavuşturulması ve büyük şehir belediye sınırları içinde bulunan mahkemelerin yetki sahalarını belirleyici kalıcı bir hükmün tesisi amaçlanmıştır.

Yapılan düzenleme ile, mahkemelerin yetki çevrelerinin tespiti görevi, Anayasanın 159 uncu ve 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 4 üncü maddesine uygun şekilde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna verilmiştir.

Madde yapılan bu değişikliklerle kabul edilmiştir.

Kararnamenin 6 ncı maddesi; Büyük şehir ve ilçe belediyeleri yatırımları arasında bir ahenk sağlamak amacı ile yatırımlara ilişkin plan ve programların büyük şehir belediyesince yapılması,

İmar planlarının nazım ve tatbikat planları olarak ayırımında güçlük çekildiğinden, planlar arasında bir ahenk bulunması gerektiğinden plan ve harita ile ilgili bütün görevlerin büyük şehir belediyesince yapılması, ayrıca Kanun Hükmünde Kararnamede bir eksiklik olarak tespit edilen ilçe mücavir alanlarının belirtilmesi işinin büyük şehir belediyesine verilmesi,

Katlı otopark yapımının bir yandan maliyetinin büyük oluşu diğer yandan büyük şehrin tümüne hitap etmesi dolayısı ile büyük şehre verilmesi, işletilmesinin de tabii olarak büyük şehirce yapılması,

Düzensiz gelişmenin önlenmesi için yeni yerleşim alanlarının tespit ve faaliyete konması görevi, büyük şehrin gelişme ve iskân politikası bakımından tek elden yürütülmesi zorunluluğu nedeni ile büyük şehre verilmesi, ilçe belediyelerinin de bu görevleri mikro açıdan yapmaları,

Önceden mülki amirlikler ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca Verilen Gayri Sıhhi Müesseseler ruhsatlarının, bu hizmetler mahallî nitelikte olduğundan bundan böyle büyük şehirce verilmesi,

Toptancı haller ve mezbahaların büyük şehir dahilinde genellikle bir adet bulunuşu, bu nedenle büyük şehrin tümüne hitap etmesi ve dolayısı ile hizmetlerin büyük şehir belediyesine verilmesinde zorunluluk bulunması,

İtfaiye hizmetlerinin büyük şehir dahilinde tek elden sevk ve idaresinde kesin zorunluluk bulunması, patlayıcı ve yanıcı maddeler üretilen ve depolayan yerlerin nerelerde olacağını, fabrikalar ve sanayi kuruluşlarında yangına karşı korunma için hangi araç ve gereçlerin bulunacağını tespiti ile binaların yangın açısından büyük şehir belediyesince denetlenmesi,

Büyük şehir çapında genellikle tek olan alt yapı malzemesi üreten yerler ve araçların büyük onarım yerlerinin ekonomik bakımdan tek elden işletilmesinde yarar görüldüğünden bu hizmetlerin büyük şehir belediyesince yapılması,

Büyük şehir belediyelerine yeni bir hizmet türü olarak kapalı devre televizyon sistemi görevinin verilmesi,

Kararnamede bir boşluk teşkil eden ve büyük şehirce işletilen Ankara Gençlik Parkı gibi tesislerdeki belediye hizmetlerinin de büyük şehir belediyesince yürütülmesi yararlı mütalaa edilmiş ve madde bu gerekçe doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir.

Devlet, Kamu Kurum ve kuruluşları ve belediyelerce yapılan alt yapı hizmetlerinin bir koordinasyon içinde yürütülmesi nedeni ile büyük bir israf meydana gelmektedir. Bir yol beş yıl içinde beş ayrı kuruluşca beş defa kazılmakta ve tekrar asfaltlanmaktadır.

Bunu önlemek için bir alt yapı koordinasyon merkezinin kurulması ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununa tabi olmaksızın bu merkezlerin ihaleleri tek elden yürütmesi yararlı görülmüştür.

Ulaşım hizmetleri, güzergâh zaman ve bilet bakımından dağınıklık içindedir. Bunları koordine etmek, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi tek kart veya bilet sistemi ile vatandaşların hem vapur, hem banliyö treni hem de otobüsten yararlanma imkânını sağlamak için bir ulaşım koordinasyon kurulu kurulmuştur.

İmar ve yol istikamet planlarını uygulama anında belediyelerin devlet ve kamu kurum ve kuruluşlarına bir bedel ödememesi uygun görülmektedir. Bu hizmetle sürati artıracaktır.

İlçe belediye araçlarının büyük şehir belediyelerine ait tamirhanelerde, onarım sırasında ödemeleri gereken ücret ayrıca düzenlenmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle kararnamenin 7 nci maddesinin 2 nci fıkrasından sonra 9 fıkra ilave edilmek sureti ile madde yeniden düzenlenmiştir.

Kararnamenin 8 inci maddesinin 1 inci fıkrasındaki belediye kanununun numarası belirtilmiş ve büyük şehirlerde büyük bir nüfus yığılmasının vuku bulduğu gerçeği karşısında bu şehirlerde toplu taşıma araçları ile iş makineleri ihtiyacının süratle giderilmesi amacı ile bir yanda gümrük ile ilgili kolaylıklar getirilirken diğer yandan yerli sanayi korumak için bunların ihracındaki şartlar ve bedellerle büyük şehir ve ilçe belediyelerine satışı imkânı sağlamak için maddeye iki fıkra eklenmiştir.

Kararnamenin 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen benimsemiştir.

Kararnamenin 10 uncu maddesinin 2 nci fıkrası ilçe belediye başkanlarının büyük şehir belediye meclisi üyesi olmalarının uygulamada sakıncaları görüldüğünden ve işin felsefesine ve belediye mevzuatının genel esprisine avkırı olduğundan madde metninden çıkarılmıştır. Bu şekilde 2 nci fıkra haline gelen 3 üncü fıkradan sonra maddeye eklenen üç fıkra ile Meclisin nasıl teşekkül edeceği ve görev süresi belirtilmiş, büyük şehir belediye meclisi üyelerinin daha rahat büyük şehir belediyesi sorunları ile ilgilenebilmeleri için ilçe belediyelerinde Meclis üyeliği dışında hiçbir görev almamaları ve ilçe ve büyük şehir belediye toplantılarının çalışması halinde ilçe belediye meclisine katılmamalarının üyelikten düşmelerine sebep olmaması, büyük şehir belediye meclisinin komisyonlar halinde çalışabilmesi öngörülmüştür.

Kararnamenin 11, 12 ve 13 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Kararnamenin 14 üncü maddesinin madde başlığı «Büyük Şehir Belediye Başkanı» olarak değiştirilmiş ve bu madde ile büyük şehir belediye başkanının görev ve yetkilerinin açıkca sayılmasında fayda görülmüş, sulhen ortadan kaldırılabilecek davaların dava değeri yükseltilmiş, büyük şehir belediye başkanı hakkında ancak 3/4 çoğunluk sağlandığı takdirde 1580 sayılı Belediye Kanununun 61 ve 76 ncı maddelerinin uygulanmasının büyük şehir belediye başkanı açısından serbest çalışma imkânı vereceği düşünülmüştür.

Ayrıca büyük şehir ve ilçe belediye meclislerince alınan bütün kararların büyük şehir belediye başkanına gönderilmesi, gönderilen kararların başkanca yeniden görüşülmesi için meclislere geri gönderilebileceği ve meclislerin eski kararlarında bu defa ancak üye tam sayısının 2/3 çoğunluğu ile ısrar edebilecekleri madde ile hükme bağlanmıştır.

Amaç büyük şehir belediye başkanının bir yandan etkili hale getirilmek, diğer yandan kararların sıhhatli çıkmasını temin etmektir. Bu sebeple madde yeniden kaleme alınarak yazılmıştır.

Kararnamenin 15 inci maddesi değiştirilerek belediye başkanvekilinin aynı zamanda büyük şehir belediye meclisinin de başkanvekili olacağı, meclis için ayrıca başkanvekili seçmeye gerek bulunmadığı hükme bağlanmış ve bu suretle belediye başkanvekilinin sadece başkanın yokluğunda ona vekalet eder, fakat mecliste hiçbir fonksiyonu bulunmayan bir pozisyondan kurtarılması amaçlanmıştır.

Kararnamenin 16 ncı maddesine; hizmette etkinlik, sanat ve verimlilik sağlayabilmek için büyük şehir ve ilçe belediyelerinde bazı önemli görevlere kadro karşılığı gösterilerek sözleşmeli personel alınabilmesi için bir fıkra eklenmiştir.

Kararnamenin 17 nci maddesine aşağıda açıklanan nedenlerle altı fıkra eklenmiştir:

Bugün sıkıyönetim talebi halinde belediye personelinin belediye hudutları haricinde bir yere atanması mümkün olamamaktadır.

Aynı şekilde Bakanlık Müfettişlerinin yaptığı soruşturmalar sonucunda o belediye hudutları dahilinde çalışmasında sakınca görülen kişilerin belde dışına atanmaları yapılamamaktadır.

Maddede bu konu çözümlenmiş olmaktadır.

Koordinasyon merkezlerinde çalışacak TEK, PTT, DDY vs. gibi kamu kurum ve kuruluşları personelinin 2 inci görev vermesi sureti ile istihdamı mümkün hale getirilmektedir.

Yazışmalarda sürat sağlamak için büyük şehir belediyelerinin bizzat yazışabilecekleri ve yazışmaların imza için valiliğe gitmemesi uygun görülmektedir.

Madde ile sanat, teknik, idare gibi alanlarda nitelikleri ile temayüz etmiş kişilerin toplandığı danışma kurullarının kurulmasının yararlı olacağı anlaşıldığından bu yolda hüküm getirilmiştir.

Büyük şehir belediye başkanları araçlarının Taşıt Kanununun 1, İlçe Belediye Başkanları Araçlarının Taşıt Kanununun 2, sayılı cetveline dahil edilmeleri zaruri görülmüştür.

Kararnamenin 18 inci maddesi yeniden düzenlenerek, büyük şehir belediye alanı içinde toplanan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatının % 3'ünün büyük şehir belediyelerine verilmesi ile bu Belediyelerin üstlendikleri görevi başarı ile yapmaları sağlanmıştır. Ayrıca bu oran Bakanlar Kurulu kararı ile % 6'ya kadar çıkarılabilecek ve (e) fıkrası ile kararnamede bulunmayan bir hususada açıklık getirilmiştir.

Kararnamenin 19 uncu maddesinin 1 inci fıkrasının (a) bendinde yer alan «Bu Kanun Hükmünde Kararname» tabiri «Bu Kanun» şeklinde düzeltilerek aynen benimsenmiştir.

Kararnamenin 20 nci maddesinin madde başlığı «Plan, Program ve Bütçeler» şeklinde değiştirilmiş ve madde yeniden kaleme alınarak bütçelerin birbiri arkasına görüşülüp birlikte bastırılması öngörülerek büyük şehrin bir bütün olduğu vurgulanmış ve hizmet ve yatırımında birlik ve koordinasyonun bulunması amaçlanmıştır.

Ayrıca bütçelerin hangi esaslara göre tadil edilebileceği de müşahhas kriterler getirilerek belirsizlikten kurtarılmıştır.

Kararnamenin 21 ve 23 üncü maddelerinde geçen «Bu Kanun Hükmünde Kararname» deyimleri «Bu Kanun» şeklinde düzeltilerek, 22 ve 25 inci maddeleri ise aynen kabul edilmiştir.

Kararnamenin 24 üncü maddesi değiştirilmiş ve büyük şehir belediye meclisinin toplantı halinde bulunduğu zamanlarda ihtiyaçları çözümlenmek veya koordinasyon yapmak görevini büyük şehir encümenince yapacağı belirtilerek hizmetlerin yürütülmesinde parçalanma ve bölünmelere engel olunmak istenmiştir.

Kararnamenin geçici 1 inci maddesine 3 fıkra eklenerek İstanbul belediyesinde havagazı hizmetleri bir yanda İETT tarafından diğer yanda havagazı İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte iken tümünün İETT bünyesi içinde toplanması sağlanmış ve imar planlarının yapım görevi büyük şehir belediyelerine verildiğinden gerekli bilgi ve tecrübe birikimine sahip Büyük İstanbul Nazım Plan Bürosu ile Ankara Şehir İmar Müdüriyeti teşkilatları ilgili belediyelere devredilmiştir. Madde bu şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Kararnamenin geçici 2 inci 3 üncü ve 6 inci madde'lerinde geçen «Bu Kanun Hükmünde Kararname» deyimleri «Bu Kanun» şeklinde düzeltilerek, geçici 4 üncü, 7 inci ve 8 inci maddeleri aynen benimsenmiştir.

Kararnamenin geçici 5 inci maddesi değiştirilerek kabul edilmiştir.

Anayasanın 91 inci maddesinin 4 üncü fıkrası «Kanun Hükmünde Kararnamenin, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Süre Bitiminden Önce Onaylanması Sırasında, Yetkinin Son Bulduğu veya Süre Bitimine Kadar Devam Ettiği de Belirtilir» hükmünü getirmiştir.

195 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname 17.6.1982 tarihli ve 2680 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Kuruluş Görev ve Yetkilerinin Düzenlenmesi ile İlgili Yetki Kanununa dayanılarak çıkarılmıştır. Ancak söz konusu yetki kanununun yetki süresi 2.12.1983 tarihli 2967 sayılı Kanunla 19 Haziran 1984 tarihine kadar uzatılmıştır. Anayasanın anılan hükmüne uygun olarak Yetki Kanununun süre bitimine kadar Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun için Bakanlar Kurulunun Kanun Hükmünde Kararname Çıkarabilmesini Uygun Gören Komisyonumuz Kararnameye bu doğrultuda geçici 9 uncu madde eklemiştir.

Kararnamenin yürürlük maddesi olan 26 inci maddesi «Bu Kanun Yayımlı Tarihinde Yürürlüğe Girer» şeklinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Kararnamenin yürütmeye ilişkin 27 nci maddesi «Bu Kanun Hükümlerini Bakanlar Kurulu Yürütür» şeklinde düzeltilerek kabul edilmiştir.

Raporumuz Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkanvekilli
Nihat Akpak
Sakarya

Sözcü
Atilla Sin
Muş

Kâtip
İsmail Ügdül
Edirne

Üye
Kadri Altay
Antalya

Üye
Ahmet Ata Aksu
Gaziantep

Üye
Fazıl Osman Yöney
İstanbul

6, 7, 8, 16, 17, 18 20 ve 24 ncü
Maddelerine Muhalifim.

7. 17. 24 ve Geçici 2 nci
maddeye muhalifim.

Üye
Hüseyin Aydemir
İzmir
Muhalfim

Üye
Süha Tanık
İzmir

Üye
Ziya Ercan
Konya

Muhalefet Şerhîm Eklidir.

Üye
Süleyman Çelebi
Mardin

Üye
Arif Toprak
Niğde

Üye
Osman Doğan
Urfa

6 - 7 - 17 ve Geçici 2 nci
Maddelerine Muhalifim.

BÜYÜK ŞEHİR BELEDİYELERİNİN YÖNETİMİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNA- MENİN KABULÜNE OLAN MUHALEFETİMİZİN GEREKÇESİ

Büyük Şehir ve İlçe Belediyeleri arasında görev ve yetkileri tespit eden 6 ncı madde hükümleri; iki organ arasında uyumsuzluklara, görev ve yetki anlaşmazlıklarına sebep olacak mahiyettedir. Görev ve yetkileri belirleyen kıstaslar açıklıktan mahrumdur. Çoğu görevlerin hangi organa bağlı olacağı açıklıkla belirtilememiştir. Bu bakımdan düzenleme yetersizdir.

Özellikle 6, 7, 17, 24 üncü maddelerde görüleceği gibi Kanun Hükümünde Kararnamenin bazı hükümlerinde idare hukukunun esaslarına aykırı düzenlemelere gidilmiştir. 13.6.1984

Hüseyin Aydemir
İzmir Milletvekili

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Plan ve Bütçe Komisyonu

25 . 6 . 1984

Esas No. : 1/469

Karar No. : 26

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

17.6.1982 tarihli ve 2680 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Kuruluş, Görev ve Yetkilerinin Düzenlenmesi ile ilgili Yetki Kanununa dayanılarak, Bakanlar Kurulunca 23 Mart 1984 Tarih ve 18350 Sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe konulan ve aynı tarihte Anayasanın 91 inci maddesi gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sevk edilen 195 sayılı Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile önhavalesi uyarınca İçişleri Komisyonunca değiştirilerek kabul edilen yeni metin ve rapor Komisyonumuzun 21 - 22 Haziran 1984 tarihinde yapılan 34. ve 35. inci birleşimlerde, hükümet temsilcilerinin de katılmasıyla görüşülmüştür.

Özellikle son yıllarda artan bir gelişme gösteren nüfus ve sanayileşme, beraberinde Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyük yerleşim merkezlerindeki şehirleşmeyi de hızlandırmış ve şehirlerdeki bu gelişmenin belediye sınırları dışına taşmasına yol açmıştır. Böylece, belediye sınırları dışına taşan plansız, kontrolsüz yayılma; sosyal yapıda, ekonomide ve yerleşme şeklinde önemli değişiklikleri de beraberinde getirmiştir. Plansız ve kontrolsüz imar; konut, ulaşım ve çevre sorunlarını dahada artırmış ve alt yapının yetersizliğini bariz bir şekilde ortaya çıkarmıştır.

Sonuçta, büyük şehirlerin ortaya çıkmasından önceki dönemlerden kalma ve dönemlerin ihtiyaçlarına göre hazırlanarak uygulamaya konulan hukukî ve idarî düzenlemeler, günümüz şartları ile ihtiyaçlarına karşılık veremez bir duruma gelmiş, yeni düzenlemelerin gerekliliğini ortaya çıkartmıştır.

Anayasanın 127 nci maddesinde yer alan mahallî idarelere ilişkin hüküm ışığında getirilen kararnamenin görüşülmesi sırasında söz alan üyeler; büyük şehir belediyesi ile ilçe belediyeleri arasında koordinasyon sağlayarak, halka götürülecek hizmetlerde bütünlük yanında hizmetlerde sürat sağlanmasının amaçlandığını, ayrıca, büyük şehir belediyelerinin görev, yetki ve sorumluluk alanlarında doğabilecek ihtilafı da önleyecek şekilde hazırlandığı inancında olduklarını ifade etmelerinden sonra İçişleri Komisyonu metni esas alınarak maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

İçişleri Komisyonu metninin 1 ve 2 nci maddeleri aynen, 3 üncü maddesinde yer alan «Belediye hudutları» ibaresi, kanunda ifade birliği sağlanması açısından «Belediye sınırları» şeklinde değiştirilmiştir.

4 üncü maddenin 1 ve 2 nci fıkralarının sonunda yer alan «kurulmuştur» ibaresi, diğer maddelerle paralellik sağlamak amacıyla «kurulur» şeklinde değiştirilmiştir.

Büyük şehir ve ilçe belediyelerinin görevleri başlığı altında yer alan 6 ncı maddenin;

(a) bendindeki «ve ilçe belediyeleri» ibaresi, ilçelerin yatırım, plan ve programlarının kendilerince düzenlenmesinin daha doğru olacağı açısından hareketle, metinden çıkartılmış,

(c) ve (e) bentleri ise, bu bentlerde sayılan görevlerin ilçe belediyelerince de yürütülmesinin imkân dahilinde olması sebebiyle, tasarı metninden çıkartılmış,

(g) bendinde yer alan «yapım ve iskânları ile» ibaresi ile «müsaade ve» ibareleri, bu görevlerin ilçe belediyelerinde ilçe belediye başkanlarınca yürütülmesi nedeniyle, metinden çıkarılmış,

(k) bendinde yer alan «atıklarının» ibaresi, bu ibarenin çevre sağlığı ve su ürünleri ile ilgili kanunlarda «atık» olarak yer alması sebebiyle, «atıklarının» olarak değiştirilmiş,

(n) bendinde sayılan araç ve gereçler arasına, «çevre sağlığı ile ilgili araç, gereç ve tesisler» de ilave edilmiş,

(o) bendinde sayılan zabıta ve diğer belediye hizmetleri kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren çıkartılacak yönetmeliklerle düzenleneceğinden, bu bent tümüyle tasarı metninden çıkartılmış,

(p) bendinde yer alan «büyük şehirlerin tümüne hitap eden mıcır tesisleri, beton ve asfalt şantiyeleri, taş, kum, çakıl ocakları gibi tesisler yapmak, yaptırmak, işletmek veya işletletmek, ilçe belediye araçlarının

3, 4, 5 inci kademe bakımını yapmak», ibaresi, bu görevlerin tek tek sayılmasından ziyade genel bir hale getirilmesinin daha uygun olacağı fikrinden hareketle, metinden çıkartılmış,

(r) bendinde belirtilen kapalı devre televizyon sisteminin kurdurulması ve işletilmesi konusu, diğer bazı kanunlarla çelişkili olabileceği sebebiyle mahzurlu bulunmuş ve bent tümüyle metinden çıkartılmış,

(c), (d), bentleri aynen, (f), (h), (i), (j), (l), (m), (s) bentleri ise (e), (g), (h), (i), (k), (l), (p) bentleri olarak aynen kabul edilmiştir.

7 nci maddesi; ilçe belediye başkanlarını da görev sahalarını ilgilendiren konularda üye olarak koordinasyon merkezlerine katılmalarını sağlamak, «Alt Yapı Koordinasyon Merkezince» «Alt Yapı Yatırım Fonundan» yapılacak harcamalarda Devlet İhale Kanunu ve Muhasebe-i Umumiye Kanununun hükümlerinin uygulanmasını temin etmek ve malî durumu yetersiz ilçe belediyelerine büyük şehir belediyesince malî yardımın yapılabilmesini sağlamak amacıyla, yeniden düzenlenmiştir.

8 inci maddenin 2 ve 3 üncü fıkraları, ithal edilecek sabit veya hareketli iş makineleri ile diğer araç ve gereçlerden de, gümrük vergisi, resmi ve harcının alınabilmesini teminen ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca reddedilen «1615 sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile ilgili olması sebebiyle, tasarı metninden çıkartılmıştır.

9 uncu madde aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 10 uncu maddesine, İlçe Belediye Başkanlarının da Büyük Şehir Belediye Meclisinde tabii üye olarak yer almalarını teminen, yeni bir fıkra eklenmiş, aynı maddenin 3 üncü fıkrasında yer alan «ve ilçe belediyesinde başkan vekilliği encümen ve komisyon üyeliği görevlerine seçilemezler. Bu üyeler için ilçe belediye meclislerine 1580 Sayılı Belediye Kanununun 69 uncu maddesindeki devam mecburiyeti aranmaz.» ibaresi madde metninden çıkartılmıştır.

11, 12 ve 13 üncü maddeler aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 14 üncü maddesinin (b) bendi, ilçe belediyelerinin yatırım ve programlarının kendi belediye başkanlarıncı onaylanmasının daha doğru olacağı kanaatinden hareketle yeniden düzenlenmiş, Büyük Şehir Belediye Başkanının görev ve yetkilerinden bir veya birkaçının gerektiğinde ilçe belediye başkanlarına devrini temin etmek ve ilçe belediyelerince yapılan hizmetlerin etkinliğini sağlayacak tedbirleri almak ve denetlemelerde bulunmasını sağlamak amacıyla maddeye (m)* ve (n) bentleri eklenmiştir.

15 inci maddenin 2 nci fıkrası, Büyük Şehir Belediye Başkanvekilinin, ilçe belediyelerinde meclis üyeliğinden başka bir görev almalarının doğru olmadığı düşüncesiyle, yeniden redaksiyona tabi tutulmuştur.

16 ncı maddede yer alan «Devlet Personel Dairesi» Kurumunun adı, 18.6.1984 tarihinde yayınlanan «Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname» hükümlerince «Devlet Personel Başkanlığı» olarak değiştirilmiştir.

17 nci maddenin 4 üncü fıkrası, bu fıkra ile düzenlenmek istenen Belediye Personeli ile ilgili hükümlerin 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri ile çelişkili olabileceği sebebiyle tasarı metninden çıkartılmış, aynı maddenin 6 ncı fıkrası, fıkraya açıklık kazandırmak amacıyla yeniden düzenlenmiş, son fıkra ise, 237 sayılı Kanunun genel hükümlerine ve uygulamasına aykırı olabileceği görüşüyle madde metninden çıkartılmıştır.

18 inci maddenin (b) fıkrası, Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilatının il merkezinde yapılmasını teminen yeniden düzenlenmiş, (c) fıkrası ise, 6 ncı maddede yapılan değişikliğe paralellik sağlamak amacıyla yeniden redaksiyona tabi tutulmuştur.

19 uncu madde aynen kabul edilmiştir.

20 nci maddenin (a) bendinde sehven yer alan «Kararnamelere» ibaresi çıkartılmış, aynı maddenin 7 nci fıkrasında yer alan «yardım» terimi «yargı» şeklinde değiştirilmiştir.

21, 22 ve 23 üncü maddeler aynen kabul edilmiştir.

24 üncü maddenin 3 üncü fıkrasında yer alan «tedbirler» ibaresi fıkraya açıklık kazandırmak amacıyla «kararlar» şeklinde değiştirilmiştir.

25 inci madde aynen kabul edilmiştir.

Geçici 1 inci maddenin 3 üncü fıkrası, fıkrada sayılan şehirler arasına Ankara ve İzmir'in de ilavesini teminen yeniden düzenlenmiş, 4 üncü fıkra ise, açıklık kazandırmak amacıyla yeniden redaksiyona tabi tutulmuştur.

Geçici 2 nci maddenin sonuna, 6 ncı madde metninden çıkartılan, mıcır tesisleri, beton ve asfalt şantiyeleri, taş, kum ve çakıl ocakları ile ilgili ibareler, yeni bir fıkra olarak eklenmiştir.

Geçici 3 üncü maddede yer alan «Devlet Personel Dairesi» tabirleri, 16 ncı maddede yapılan değişikliğe paralel olarak «Devlet Personel Başkanlığı» şeklinde değiştirilmiştir.

Geçici 4, 5, 6, 7 ve 8 inci maddeler aynen kabul edilmiştir.

Geçici 9 uncu madde, 17.6.1982 tarihli ve 2680 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Kuruluş, Görev ve Yetkilerinin Yeniden Düzenlenmesi İle İlgili Kanunun Yetki süresinin sona ermesi sebebiyle, tasarı metninden çıkartılmıştır.

Yürürlüğü düzenleyen 26 ncı madde, Belediyelere devredilecek ödemelerin yürürlük tarihlerinin, herhangi bir karışıklığa meydan vermemesi için, yeniden redaksiyona tabi tutulmuştur.

Yürütmeyi düzenleyen 27 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Metin Emiroğlu</i> Malatya	Başkanvekili <i>Aycan Çakıroğulları</i> Denizli	Sözcü <i>Alaattin Fırat</i> Muş
Kâtip Üye <i>Kadir Demir</i> Konya	<i>Ahmet Akgün Albayrak</i> Adana İmzada bulunamadı	<i>Mehmet Deliceoğlu</i> Adıyaman
<i>Nabi Saöuncu</i> Aydın İmzada bulunamadı	<i>M. Fenni İslimyeli</i> Balıkesir Muhalefet şerhim ektedir.	<i>Ahmet Şamil Kazokoğlu</i> Bolu İmzada bulunamadı
<i>N. Oğuzhan Artukoğlu</i> Burdur	<i>İlhan Aşkın</i> Bursa İmzada bulunamadı	<i>Onural Şeref Bozkurt</i> Çanakkale 6, 14, 17, 18, 20 ve geçici 1. maddelere karşıyım
<i>Ünal Akkaya</i> Çorum	<i>Ahmet Sarp</i> Diyarbakır İmzada bulunamadı	<i>Türkân Turgut Arıkan</i> Edirne
<i>Metin Yaman</i> Erzincan	<i>İlhan Aras</i> Erzurum	<i>Togay Gemalmaz</i> Erzurum
<i>Mustafa Rifka Yaylalı</i> Erzurum	<i>M. Hayri Osmanlıoğlu</i> Gaziantep Tamamına karşıyım	<i>İbrahim Fevzi Yaman</i> Isparta 18. madde hakkındaki görüşüm ektedir
<i>Tülay Öney</i> İstanbul 14, 17, 18 ve 20 nci maddelere karşıyım	<i>Özdemir Pehlivanoglu</i> İzmir	<i>İbrahim Özbıyık</i> Kayseri 18. maddenin b ve n fıkralarının kaldırılması görüşündeyim
<i>Cengiz Tuncer</i> Kayseri	<i>İsmet Ergül</i> Kırşehir	<i>Talat Zengin</i> Malatya
<i>C. Tayyar Sadıklar</i> Çanakkale	<i>Haydar Özalp</i> Niğde İmzada bulunamadı	<i>Fehmi Memişoğlu</i> Rize

H. Barış Can
Sinop
6, 14, 17, 18 ve 20.
maddeye karşıyım

Enver Özcan
Tokat
İmzada bulunamadı

Ferit Melen
Van
Tümüne karşıyım

18 inci madde (b) fıkrasındaki oranın % 1 olmasını ve (n) fıkrasının kaldırılması görüşümdedir.

Ibrahim Fevzi Yaman
Isparta Milletvekili

MUHALEFET ŞERHI

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Tasarıya;

- a) Büyük şehir belediyesi lehine,
- b) Devlet İhale ve Muhasebe Umumiye Kanunundan ayrılınması sureti ile malî sisteme ters düşmesi ve 18 inci maddesinin Anayasamızın 163 üncü maddesine uygun olmaması, nedenleri ile muhalifim.

Fenni İslimyeli
Balıkesir Milletvekili

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

Büyük şehir yönetiminin hukukî statüsünün düzenlenmesi; 18.1.1984 tarihli ve 2972 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesi delaletiyle 17.6.1982 tarihli ve 2680 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 8.3.1984 tarihinde kararlaştırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, büyük şehir belediyeleri yönetiminin hukukî statüsünü, hizmetlerin planlı, programlı etkin ve uyum içinde yürütülmesini sağlayacak bir şekilde düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun Hükmünde Kararname büyük şehir belediyeleri ile ilçe belediyelerinin kuruluş, görev ve yetkilerine, merkezî idare ve diğer mahallî idareler ile münasebetlerine dair esas ve usulleri kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. — Bu Kanun Hükmünde Kararnamede sözü geçen deyimlerden;

Büyük Şehir : Belediye hudutları içinde birden fazla ilçe bulunan şehirleri,

İlçe Belediyesi : Büyük şehir belediye hudutları içinde kalan ilçelerde kurulan belediyeleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Sınırlar

Kuruluş

MADDE 4. — Büyük şehirlerde büyük şehrin adı ile bir «Büyük Şehir Belediyesi», büyük şehir dahilindeki ilçelerde ilçelerin adını taşıyan «İlçe Belediyeleri» kurulmuştur.

Merkez ilçeler ve bu Kanun Hükmünde Kararnamenin uygulanması bakımından ayrı bir ilçe sayılarak ve bu ilçenin büyük şehir belediyesi içinde kalan kısmında «Merkez İlçe Belediyesi» adı ile bir belediye kurulmuştur.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun Tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, büyük şehir belediyeleri yönetiminin hukukî statüsünü, hizmetlerin planlı, programlı, etkin ve uyum içinde yürütülmesini sağlayacak bir şekilde düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun büyük şehir belediyeleri ile ilçe belediyelerinin kuruluş, görev ve yetkilerine, merkezî idare ve diğer mahallî idareler ile münasebetlerine dair esas ve usulleri kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. — Bu Kanunda sözü geçen deyimlerden;

Büyük Şehir : Belediye hudutları içinde birden fazla ilçe bulunan şehirleri,

İlçe Belediyesi : Büyük Şehir belediye hudutları içinde kalan ilçelerde kurulan belediyeleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Sınırlar

Kuruluş

MADDE 4. — Büyük şehirlerde büyük şehrin adı ile bir «Büyük Şehir - Belediyesi», büyük şehir dahilindeki ilçelerde ilçelerin adını taşıyan «İlçe Belediyeleri» kurulmuştur.

Merkez ilçeler bu Kanunun uygulanması bakımından ayrı bir ilçe sayılarak ve bu ilçenin büyük şehir belediyesi içinde kalan kısmında «Merkez İlçe Belediyesi» adı ile bir belediye kurulmuştur.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun Tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. — İçişleri Komisyonu metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kapsam

MADDE 2. — İçişleri Komisyonu metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tanımlar

MADDE 3. — Bu Kanunda sözü geçen deyimlerden;

Büyük şehir : Belediye sınırları içinde birden fazla ilçe bulunan şehirleri,

İlçe belediyesi : Büyük şehir belediye sınırları içinde kalan ilçelerde kurulan belediyeleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Sınırlar

Kuruluş

MADDE 4. — Büyük şehirlerde büyük şehrin adı ile bir «büyük şehir belediyesi», büyük şehir dahilindeki ilçelerde ilçelerin adını taşıyan «ilçe belediyeleri» kurulur.

Merkez ilçeler bu Kanunun uygulanması bakımından ayrı bir ilçe sayılarak ve bu ilçenin büyük şehir belediyesi içinde kalan kısmında «merkez ilçe belediyesi» adı ile bir belediye kurulur.

(Hükümetin Teklifi)

Sınırlar

MADDE 5. — Büyük Şehir Belediyelerin sınırları, büyük şehirlerin ismini aldıkları şehirlerin belediye sınırlarıdır.

İlçe belediyelerinin sınırları, bu ilçelerin, büyük şehir belediyesi içinde kalan kısımlarının sınırlarıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görev, Yetki, Hak, İmtiyaz ve Muafiyetler

Büyük şehir ve ilçe belediyelerin görevleri

MADDE 6. — A) Büyük şehir belediyelerine ait görevler;

- a) Büyük şehir nazım imar planlarını, yapmak, yaptırmak ve uygulamak, ilçe belediyelerinin nazım plana uygun olarak hazırlayacakları tatbikat imar planlarını onaylamak ve uygulanmasını denetlemek,
- b) Büyük şehir dahilindeki meydan, bulvar, cadde ve anayolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımını sağlamak ve kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek,
- c) Yolcu ve yük terminalleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek,
- d) Büyük şehir dahilindeki su, kanalizasyon ve her nevi gaz, merkezî ısıtma ve toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu maksatla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek,
- e) Çevre sağlığı ve korunmasını sağlamak,
- f) Yeşil sahalar, parklar ve bahçeler yapmak, sosyal ve kültürel hizmetleri yerine getirmek, spor, dinlenme, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek,
- g) Yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvarlar kurmak ve işletmek,
- h) Mezarlık alanlarını tespit ve tesis etmek, işletmek,
- i) Çöplerin ve sanayi artıklarının toplanma yerlerini belirlemek, değerlendirilmesi ve imhası için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek,
- j) Meydan, bulvar, cadde, anayol ve sokak isimleri ile bunlara numara verilmesi işlerini düzenlemek,
- k) Zabıta, itfaiye ve diğer belediye hizmetlerinin koordinasyonunu sağlamak,
- l) Büyük şehir çapında ortak finansman ve yatırımı gerektiren hizmetlerin gerçekleştirilmesini sağlamak,

B) İlçe belediyelerine ait görevler;

Bu maddenin (A) fıkrasında sayılanlar dışında kalan ve yürürlükteki mevzuatla belediyelere verilen bütün görevler ilçe belediyelerince yürütülür.

(A) fıkrasının (f) bendindeki görevler ilçe belediyelerince de yapılabilir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Sınırlar

Sınırlar

MADDE 5. — Büyük Şehir Belediyelerinin sınırları, ismini aldıkları büyük şehirlerin belediye sınırlarıdır.

MADDE 5. — İçişleri Komisyonu metninin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İlçe belediyelerinin sınırları, bu ilçelerin, büyük şehir belediyesi içinde kalan kısımlarının sınırlarıdır.

Büyük şehir belediyesi bulunan illerde, o ilin adı ile anılan mahkemeler ile Büyük Şehir Belediyesi sınırları içindeki ilçelerin adı ile anılan mahkemelerin yargı çevreleri, ilçe sınırlarına bakılmaksızın, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görev, Yetki, Hak, İmtiyaz ve Muafiyetler

Görev, Yetki, Hak, İmtiyaz ve Muafiyetler

Büyük şehir ve ilçe belediyelerinin görevleri

Büyük şehir ve ilçe belediyelerinin görevleri

MADDE 6. — A) Büyük Şehir Belediyelerine ait görevler;

MADDE 6. — A) Büyük şehir belediyelerine ait görevler :

a) Büyük şehir ve ilçe belediyeleri yatırım plan ve programlarını yapmak,

a) Büyük şehir yatırım plan ve programlarını yapmak,

b) Her ölçekte imara ilişkin nazım ve tatbikat planları, parselasyon planları ve haritaları yapmak, yaptırmak, onaylamak. İlçe İmar Yönetmeliklerini onaylamak, ilçe belediyelerince yapılacak imar uygulamalarını denetlemek, büyük şehir ve ilçe belediyelerine mevzuatla verilen görev ve yetkilerin yapılabilmesi amacıyla ilçe belediyelerinin büyük şehir belediyesi mücavir alanı içindeki sınırlarını tespit etmek,

b) Büyük şehir nazım imar planlarını yapmak, yaptırmak ve uygulamak, ilçe belediyelerinin nazım plana uygun olarak hazırlayacakları tatbikat imar planlarını onaylamak ve uygulanmasını denetlemek,

c) Büyük şehir dahilindeki meydan, bulvar, cadde ve anayolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımını sağlamak ve kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek,

c) Büyük şehir dahilindeki meydan, bulvar, cadde ve anayolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımını sağlamak ve kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek,

d) Yolcu ve yük terminalleri, katlı otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettmek,

d) Yolcu ve yük terminalleri, katlı otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettmek,

e) Düzensiz gelişmenin önlenmesi için yeni yerleşim alanları belirlemek, mevzuatın bu konuda belediyelere verdiği görevleri gerçekleştirmek ve bu amaçla gerekli alt yapı yatırımları ile konutlar yapmak, yaptırmak,

e) Çevre sağlığı ve korunmasını sağlamak, 1, 2 ve 3 üncü sınıf gayri sıhhi müesseselerin açılış ve çalışmalarına ruhsat vermek,

f) Yeşil sahalardan bahçeler yapmak, sosyal ve kültürel hizmetleri yerine getirmek, spor, dinlenme, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettmek,

f) Yeşil sahalardan bahçeler yapmak, sosyal ve kültürel hizmetleri yerine getirmek, spor, dinlenme, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettmek,

g) Büyük şehir dahilindeki su, kanalizasyon, her nevi gaz, merkezi ısıtma ve toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettmek,

h) Yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvarlar kurmak ve işletmek,

(Hükümetin Teklifi)

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

g) Çevre sağlığı ve korunmasını sağlamak, 1, 2 ve 3 üncü sınıf gayrisihhi müesseselerin yapım ve iskânları ile açılış ve çalışmalarına müsaade ve ruhsat vermek,

h) Büyük Şehir dahilindeki, su, kanalizasyon, her nevi gaz, merkezî ısıtma ve toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek,

ı) Yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvarlar kurmak ve işletmek,

j) Mezarlık alanlarını tespit ve tesis etmek, işletmek,

k) Çöplerin ve sanayi atıklarının toplanma yerlerini belirtmek, değerlendirilmesi ve imhası için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek,

l) Meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak isim ve numaraları ile bunlar üzerindeki binalara numara verilmesi işlerini gerçekleştirmek.

m) Toptancı halleri ve mezbahalar yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek,

n) İtfaiye hizmetlerini yürütmek, patlayıcı ve yanıcı maddeler üreten ve depolayan yerleri tespit etmek, fabrikalar ve sanayi kuruluşlarının bulundurmaları zorunlu olan yangın söndürme araç ve gereçlerini tespit etmek ve bu kuruluşları denetlemek,

o) Zabıta ve diğer belediye hizmetlerinin koordinasyonunu sağlamak, ilçe belediyelerince yapılan hizmetlerin etkinliğini sağlayıcı tedbirleri almak ve bu amaçla gerektiğinde mahallinde denetlemelerde bulunmak,

p) Büyük şehir çapında ortak finansman ve yatırımı gerektiren hizmetlerin gerçekleştirilmesini sağlamak, büyük şehirlerin tümüne hitap eden mıcır tesisleri, beton ve asfalt şantiyeleri, taş, kum, çakıl ocakları gibi tesisler yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek, ilçe belediye araçlarının 3, 4, 5 inci kademe bakımını yapmak,

r) Kapalı devrè televizyon sistemi kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettirmek,

s) Büyük şehir belediyesince işletilen alanlarda zabıta hizmeti ile diğer belediye hizmetleri ve ruhsat verme işlemlerini yürütmek.

B) İlçe belediyelerine ait görevler;

(A) fıkrasında sayılanlar dışında kalan ve yürürlükteki mevzuatla belediyelere verilen bütün görevler ilçe belediyelerince yürütülür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ı) Mezarlık alanlarını tespit ve tesis etmek ve işletmek,

j) Çöplerin ve sanayi atıklarının toplanma yerlerini belirtmek, değerlendirilmesi ve imhası için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek,

k) Meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak isim ve numaraları ile bunlar üzerindeki binalara numara verilmesi işlerini gerçekleştirmek,

l) Toptancı halleri ve mezbahalar yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek,

m) İtfaiye hizmetlerini yürütmek, patlayıcı ve yanıcı maddeler üreten ve depolayan yerleri tespit etmek, fabrikalar ve sanayi kuruluşlarının bulundurmaları zorunlu olan yangın söndürme ve çevre sağlığına ilişkin araç, gereç ve tesisleri tespit etmek ve bu kuruluşları denetlemek,

n) İlçe belediyeleri arasındaki ihtilaflarda, zabıta veya diğer belediye hizmetlerinin koordinasyonunu sağlamak,

o) Büyük şehir çapında ortak finansman ve yatırımı gerektiren hizmetlerin gerçekleştirilmesini sağlamak,

p) Büyük şehir belediyesince işletilen alanlarda zabıta hizmeti ile diğer belediye hizmetleri ve ruhsat verme işlemlerini yürütmek.

B) İlçe belediyelerine ait görevler :

(A) fıkrası dışında kalan ve yürürlükteki mevzuatla belediyelere verilen bütün görevler ilçe belediyelerince yürütülür,

(A) fıkrasının (f) ve (l) bentlerindeki görevler ilçe belediyelerince de yapılabilir. Bu görevlerden hangilerinin ilçe belediyelerince yürütüleceği yönetmelikle belirtilir.

Hizmetlerin dağılımı esasları

MADDE 7. — Büyük şehir belediyeleri 6 ncı maddenin (A) fıkrasında sayılan hizmetleri; malî ve teknik imkânları ile nüfus ve hizmet alanını dikkate alarak, bu hizmetlerden istifade edecek ilçe belediyeleri arasında dengeli olarak yürütmek zorundadır.

İlçe belediyelerine ait görevlerden bir veya bir kaçını mal külfeti kendilerince karşılanması ve talepte bulunmaları kaydıyla büyük şehir belediye meclisinin kararına dayanarak ortaklaşa veya bizzat büyük şehir belediyesince yapılabilir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(A) fıkrasının (e) ve (f) bentlerindeki görevler ilçe belediyelerince de yapılabilir. Bu görevlerden hangilerinin ilçe belediyelerince yürütüleceği yönetmelikle belirlenir.

Hizmetlerin dağılım esasları

MADDE 7. — Büyük şehir belediyeleri (6) ncı maddenin (A) fıkrasında sayılan hizmetleri; malî ve teknik imkânları ile nüfus ve hizmet alanını dikkate alarak, bu hizmetlerden istifade edecek ilçe belediyeleri arasında dengeli olarak yürütmek zorundadır.

İlçe belediyelerine ait görevlerden bir veya birkaçı malî külfeti kendilerince karşılanması ve talepte bulunmaları kaydıyla Büyük Şehir Belediye Meclisinin kararına dayanarak ortaklaşa veya bizzat büyük şehir belediyesince yapılabilir.

Büyük şehir dahilindeki altyapı hizmetleri ile kara ve deniz taşımacılığı hizmetlerinin bir koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla büyük şehir belediye başkanının başkanlığında yönetmelik ile tespit edilecek kamu kurum ve kuruluşları temsilcilerinin katılacağı bir «Altyapı Koordinasyon Merkezi» ile bir «Ulaşım Koordinasyon Merkezi» kurulur.

Altyapı Koordinasyon Merkezi, kamu kurum ve kuruluşlarınca, büyük şehir dahilinde yapılacak altyapı yatırımları için bu kurum ve kuruluşlarca yapılacak taslak programları birleştirerek kesin program haline getirir. Bu kesin programlar da birden fazla kurum ve kuruluşça aynı anda yapılması gerekenler «Ortak Program» a alınır. Ortak programa alınan altyapı hizmetleri için Devlet belediyeler ve diğer kamu kuruluşlarının bütçelerine konulan ödenekler Altyapı Koordinasyon Merkezinde teşekkül ettirilecek «Altyapı Yatırım Fonuna» aktarılır. Altyapı Koordinasyon Merkezince «Altyapı Yatırım Fonundan» yapılan harcamalar 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa tabi değildir.

Fondan yapılacak harcamaların esas ve usulleri Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tespit edilir. Ortak programa alınmayan yatırımlar için her Bakanlık ile ilgili büyük şehir ve ilçe belediyeleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşları Altyapı Koordinasyon Merkezince tespit edilen programa göre harcamalarını kendi bütçesinde yaparlar.

Ulaşım Koordinasyon Merkezi şehrin ulaşım planına göre toplu taşıma araçlarının güzergâh, zaman

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Hizmetlerin dağılım esasları

MADDE 7. — Büyük şehir belediyeleri 6 ncı maddenin (A) fıkrasında sayılan hizmetleri; malî ve teknik imkânları ile nüfus ve hizmet alanını dikkate alarak, bu hizmetlerden istifade edecek ilçe belediyeleri arasında dengeli olarak yürütmek zorundadır.

İlçe belediyelerine ait görevlerden bir veya birkaçı malî külfeti kendilerince karşılanması ve talepte bulunmaları kaydıyla büyük şehir belediye meclisinin kararına dayanarak ortaklaşa veya bizzat Büyük şehir belediyesince yapılabilir.

Büyük şehir dahilindeki alt yapı hizmetleri ile kara ve deniz taşımacılığı hizmetlerinin bir koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla büyük şehir belediye başkanının başkanlığında yönetmelik ile tespit edilecek kamu kurum ve kuruluşları temsilcilerinin katılacağı bir «Alt Yapı Koordinasyon Merkezi» ile bir «Ulaşım Koordinasyon Merkezi» kurulur. İlçe belediye başkanları kendi görev sahalarını ilgilendiren konuların görüşülmesinde koordinasyon merkezlerine üye sıfatıyla katılırlar.

Alt Yapı Koordinasyon Merkezi, kamu kurum ve kuruluşlarınca büyük şehir dahilinde yapılacak alt yapı yatırımları için Kalkınma Planı ve Yıllık Programlara uygun olarak yapılacak taslak programları birleştirerek kesin program haline getirir. Bu kesin programlarda birden fazla kurum ve kuruluşça aynı anda yapılması gerekenler «Ortak Program»a alınır. Ortak programa alınan alt yapı hizmetleri için Devlet belediyeler ve diğer kamu kuruluşlarının bütçelerine konulan ödenekler Alt Yapı Koordinasyon Merkezinde teşekkül ettirilecek «Alt Yapı Yatırım Fonu» na aktarılır.

Ortak programa alınmayan yatırımlar için her Bakanlık ile ilgili büyük şehir ve ilçe belediyeleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşları Alt Yapı Koordinasyon Merkezince tespit edilen programa göre harcamalarını kendi bütçesinden yaparlar.

Ulaşım Koordinasyon Merkezi şehrin ulaşım planına göre toplu taşıma araçlarının güzergâh, zaman ve bilet tarifelerini yapmaya ve bu tarifeleri uygula-

Hak, yetki, imtiyaz ve muafiyetler

MADDE 8. — Büyük şehir ve ilçe belediyeleri, görevli oldukları konularda, Belediye Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümleri ile belediyelere tanınan hak, yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahiptir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ve bilet tarifelerini yapmaya ve bu tarifeleri uygulamaya yetkilidir.

Koordinasyon Merkezlerince alınan ortak yatırım ve toplu taşıma ilgili kararlar bütün belediyeler ile kamu kurum ve kuruluşları için bağlayıcıdır.

Koordinasyon merkezleri plan ve programların yapılması, uygulanması ve koordinasyonu ile alakalı olarak araştırma, etüt ve proje tetkiki gibi işleri yerli ve yabancı gerçek ve tüzelkişilere sözleşme ile yaptırabilir. Bu hususta 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.

İmar ve yol istikamet planlarında meydan, yol, park, yeşil saha ve otopark gibi umumî hizmetlere ayrılan alanlarda ve imar uygulaması sırasında yapılmak kaydıyla kamu kurum ve kuruluşlarına ait gayrimenkuller büyük şehir belediyelerine bedelsiz terk edilmiş sayılır.

6 ncı maddenin (A) fıkrasının (p) bendindeki hizmetlerin ilçe belediyelerinin araç, gereç ve yatırımları için kullanılmasında ilçe belediyelerinden malzeme ve işçilik masrafları ile bu masraflara en az % 10 oranında eklenecek miktar tahsil edilir.

Koordinasyon merkezlerinin çalışma esas ve usulleri yönetmelikle düzenlenir.

Hak, yetki, imtiyaz ve muafiyetler

MADDE 8. — Büyük şehir ve ilçe belediyeleri, görevli oldukları konularda, 1580 sayılı Belediye Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümleri ile belediyelere tanınan hak, yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahiptir.

Toplu taşıma araçları ile bunların parçalarının büyük şehir belediyelerince sabit ve hareketli iş makineleri ile bunların parçalarının büyük şehir ve ilçe belediyelerince ithalinde hiçbir gümrük, vergi, resim ve harcı alınmaz. Yurt içinde imal edilip, büyük şehir ve ilçe belediyelerince satın alınan bu gibi araç ve gereçler için ihracat muamelesi yapılmış sayılır.

Gümrüklerde bulunan araç, iş makineleri ve gereçler büyük şehir ve ilçe belediyelerine bedelsiz olarak devredilebilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

maya yetkilidir. Bu işlemler yapılırken il trafik komisyonları ile gerekli koordinasyon sağlanır.

Koordinasyon Merkezlerince alınan ortak yatırım ve toplu taşıma ilgili kararlar bütün belediyeler ile kamu kurum ve kuruluşları için bağlayıcıdır.

İmar ve yol istikamet planlarında, meydan, yol, park, yeşil saha ve otopark gibi umumî hizmetlere ayrılan alanlarda ve imar uygulaması sırasında yapılmak kaydıyla kamu kurum ve kuruluşlarına ait gayrimenkuller görev alanları itibariyle büyük şehir ve ilçe belediyelerine Maliye ve Gümrük Bakanlığı kararı ile bedelsiz olarak terkedilebilir ve tapu kaydı terkin edilir.

Koordinasyon merkezlerinin çalışma esas ve usulleri ile fonlarda yapılacak harcamalara ilişkin esaslar ilgili bakanlıkların da görüşü alınarak İçişleri ve Maliye ve Gümrük Bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak yönetmelikle tespit edilir.

Mali durumu yetersiz ilçe belediyelerine büyük şehir belediyesince mali yardımda bulunulabilir.

Hak, yetki, imtiyaz ve muafiyetler

MADDE 8. — Büyük şehir ve ilçe belediyeleri, görevli oldukları konularda, 1580 sayılı Belediye Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümleri ile belediyelere tanınan hak, yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahiptir.

(Hükümetin Teklifi)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Büyük Şehir Belediyesinin Organları

Organlar

MADDE 9. — Büyük şehir belediyesinin organları; «Büyük Şehir Belediye Meclisi», «Büyük Şehir Belediye Encümeni» ve «Büyük Şehir Belediye Başkanı»dır.

Büyük şehir ve ilçe belediyelerinin seçilmiş organları veya bu organların üyeleri hakkında görevleri ile ilgili bir suç sebebi ile soruşturma veya kovuşturma açılması halinde, İçişleri Bakanı, geçici bir tedbir olarak, kesin hükme kadar bu organları veya organların üyelerini görevden uzaklaştırabilir.

Büyük şehir belediye meclisi

MADDE 10. — Büyük şehir belediye meclisleri 18.1.1984 tarihli ve 2972 sayılı Kanununun 6 ve 24 üncü maddelerince belirtilen esaslara göre teşekkül eder ve görev süresi 5 yıldır. Büyük şehir belediye meclisi üyelerinin ilçe belediye meclisi üyelikleri devam eder.

İlçe belediye başkanları, büyük şehir belediye meclisinin tabii üyesidir.

İlçe belediye meclislerinin fesih veya herhangi bir nedenle boşalması halinde yeni seçim yapılincaya kadar, ilçe belediye meclisi yerine kaim olan kurulların üyeleri büyük şehir belediye meclis üyeliği görevini de ifa ederler. Ancak bu şekilde katılacak üye sayısı, o ilçe için belirlenen seçilmiş üye sayısını geçemez.

Üyeliğin sona ermesi

MADDE 11. — Büyük şehir veya ilçe belediye meclisi üyeliklerinde herhangi birinin sona ermesi halinde, diğer meclisteki üyelik sıfatı da sona erer.

Meclis toplantısı

MADDE 12. — Büyük şehir belediye meclisi olağan veya olağanüstü olarak toplanır. Olağan toplantılar Kasım, Mart ve Temmuz ayları başında yapılır.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Büyük Şehir Belediyelerinin Organları

Organlar

MADDE 9. — Kararnamenin 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Büyük şehir belediye meclisi

MADDE 10. — Büyük şehir belediye meclisleri 18.1.1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 6 ve 24 üncü maddelerince belirtilen esaslara göre teşekkül eder ve görev süresi 5 yıldır. Büyük şehir belediye meclisi üyelerinin ilçe belediye meclisi üyelikleri devam eder.

İlçe belediye meclislerinin fesih veya herhangi bir nedenle boşalması halinde yeni seçim yapıncaya kadar, ilçe belediye meclisi yerine kaim olan kurulların üyeleri büyük şehir belediye meclis üyeliği görevini de ifa ederler. Ancak bu şekilde katılacak üye sayısı, o ilçe için belirlenen seçilmiş üye sayısını geçemez.

2972 sayılı Kanunun 6 ve 24 üncü maddelerinde belirtilen esaslara göre seçilen üyeler büyük şehir belediye meclisi üyeliği sıfatını kazanırlar ve ilçe belediyesinde başkanvekilliği encümen ve komisyon üyeliği görevlerine seçilemezler. Bu üyeler için ilçe belediye meclislerine 1580 sayılı Belediye Kanununun 69 uncu maddesindeki devam mecburiyeti aranmaz.

Büyük şehir belediye meclisinde meseleleri tetkik etmek üzere komisyonlar teşkil edilebilir.

Meclisin çalışma esas ve usulleri Yönetmelikle düzenlenir.

Üyeliğin sona ermesi

MADDE 11. — Kararnamenin 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Meclisin toplantısı

MADDE 12. — Kararnamenin 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Büyük Şehir Belediyesinin Organları

Organlar

MADDE 9. — İçişleri Komisyonu metninin 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Büyük şehir belediye meclisi

MADDE 10. — Büyük şehir belediye meclisleri 18.1.1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkındaki Kanunun 6 ve 24 üncü maddelerinde belirtilen esaslara göre teşekkül eder ve görev süresi 5 yıldır. Büyük şehir belediye meclisi üyelerinin ilçe belediye meclisi üyelikleri devam eder.

İlçe belediye başkanları, büyük şehir belediye meclisinin tabii üyeleridir.

İlçe belediye meclislerinin fesih veya herhangi bir sebeple boşalması halinde yeni seçim yapıncaya kadar ilçe belediye meclisi yerine kaim olan kurulların üyeleri büyük şehir belediye meclis görevini de ifa ederler. Ancak bu şekilde katılacak üye sayısı o ilçe için belirlenen seçilmiş üye sayısını geçemez.

2972 sayılı Kanunun 6 ve 24 üncü maddelerinde belirtilen esaslara göre seçilen üyeler büyük şehir belediye meclisi üyeliği sıfatını kazanırlar.

Büyük şehir belediye meclisinde meseleleri tetkik etmek üzere komisyonlar teşkil edilebilir.

Meclisin çalışma esas ve usulleri yönetmelikle düzenlenir.

Üyeliğin sona ermesi

MADDE 11. — İçişleri Komisyonu metninin 11 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Meclisin toplantısı

MADDE 12. — İçişleri Komisyonu metninin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Büyük şehir belediye encümeni

MADDE 13. — Büyük şehir belediye encümeni, büyük şehir belediye başkanı veya tevkil edeceği şahsın başkanlığında, Genel Sekreter, büyükşehir belediyesinin imar, fen, hukuk, hesap ve yazı işleri ve personel işlerini yürüten birim başkanlarından oluşur.

Başkan

MADDE 14. — Büyük şehir belediye başkanı, belediye başkanına verilen kanunî görevler yanında ilçe belediyeleri arasında hizmetlerin yürütülmesinde birlik ve beraberliği sağlamakla da görevli ve yetkilidir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Büyük şehir belediye encümeni

MADDE 13. — Kararınamenin 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Büyük şehir belediye başkanı

MADDE 14. — Büyük şehir belediye başkanı, büyük şehir belediye sınırları içindeki seçmenler tarafından 5 yıl süre ile seçilir.

Büyük şehir belediye başkanı, belediye başkanına verilen kanunî görevler yanında ilçe belediyeleri arasında hizmetlerin yürütülmesinde birlik ve beraberliği sağlamakla da görevli ve yetkilidir.

Büyük şehir ve ilçe belediye meclislerince alınan bütün kararlar büyük şehir belediye başkanına gönderilir,

Büyük şehir belediye başkanı konunun meclislerde tekrar görüşülmesini isteyebilir. Meclisler kararlarında ancak 2/3 çoğunlukla ısrar edebilirler ve bu hallerde meclis kararı kesinleşmiş olur.

Büyük şehir belediye başkanının diğer görevleri şunlardır :

- a) Büyük şehir tüzelkişiliğini temsil etmek,
- b) Büyük şehir belediyesinin çalışma plan ve programları ile ilçe belediyelerinin yatırım programlarını onaylamak,
- c) Büyük şehir belediye meclisi ve encümeninin kararlarını uygulamak,
- d) Büyük şehir belediyesinin ve bağlı kuruluşları ile işletmelerinin etkin, düzenli ve süratli bir şekilde yönetilmesini sağlamak,
- e) Büyük şehir belediyesi ve bağlı kuruluşları ile işletmelerinin bütçe tasarılarının, bütçe üzerindeki değişiklik tekliflerini bütçe kesinhesap cetvellerini hazırlayarak ilgili organlara göndermek,
- f) Büyük şehir belediyesinin gelir, alacak, hak ve menfaatlerini izlemek ve tahsil ettirmek,
- g) Bu Kanunda öngörülen hallerde yetkili organların kararını da almak şartıyla büyük şehir belediyesi adına sözleşmeler yapmak, bağış kabul etmek, bağlayıcı her türlü hukukî âkit ve tasarruflarda bulunmak,
- h) Dairelerde, idarî ve adlî yargı mercilerinde davacı veya davalı sıfatıyla büyük şehir belediyesini temsil etmek veya başkasına vekâlet yetkisi vermek,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Büyük şehir belediye encümeni

MADDE 13. — İçişleri Komisyonu metninin 13 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Büyük şehir belediye başkanı

MADDE 14. — Büyük şehir belediye başkanı, büyük şehir belediye sınırları içindeki seçmenler tarafından 5 yıl süre ile seçilir.

Büyük şehir belediye başkanı, belediye başkanına verilen kanunî görevler yanında ilçe belediyeleri arasında hizmetlerin yürütülmesinde birlik ve beraberliği sağlamakla da görevli ve yetkilidir.

Büyük şehir ve ilçe belediye meclislerince alınan bütün kararlar büyük şehir belediye başkanına gönderilir.

Büyük şehir belediye başkanı konunun meclislerde tekrar görüşülmesini isteyebilir. Meclisler kararlarında ancak 2/3 çoğunlukla ısrar edebilirler ve bu hallerde meclis kararı kesinleşmiş olur.

Büyük şehir belediye başkanının diğer görevleri şunlardır :

- a) Büyük Şehir tüzelkişiliğini temsil etmek,
- b) Büyük şehir belediye meclisince onaylanan nazım imar planlarını uygulamak,
- c) Büyük şehir belediye meclisi ve encümeninin kararlarını uygulamak,
- d) Büyük şehir belediyesinin ve bağlı kuruluşları ile işletmelerinin etkin, düzenli ve süratli bir şekilde yönetilmesini sağlamak,
- e) Büyük şehir belediyesi ve bağlı kuruluşları ile işletmelerinin bütçe tasarılarının, bütçe üzerindeki değişiklik tekliflerini bütçe kesin hesap cetvellerini hazırlayarak ilgili organlara göndermek,
- f) Büyük şehir belediyesinin gelir, alacak, hak ve menfaatlerini izlemek ve tahsil ettirmek,
- g) Bu Kanunda öngörülen hallerde yetkili organların kararını da almak şartıyla büyük şehir belediyesi adına sözleşmeler yapmak, bağış kabul etmek, bağlayıcı her türlü hukukî âkit ve tasarruflarda bulunmak,
- h) Dairelerde, idarî ve adlî yargı mercilerinde davacı veya davalı sıfatıyla büyük şehir belediyesini temsil etmek veya başkasına vekâlet yetkisi vermek.
- i) Dava değeri 500 000 TL.'dan az olan davaların sulhen ortadan kaldırılmasına karar vermek,

(Hükümetin Teklifi)

Başkanvekili

MADDE 15. — Büyük şehir belediye meclisi her yılın ilk olağan toplantısında ilçe belediye başkanı olmayan üyeleri arasından bir belediye başkanvekili seçer. Başkanvekili, Başkanlığın herhangi bir sebeple boşalması, başkanın görevli olarak büyük şehir belediyesi dışına çıkması veya yıllık, mazeret ve hastalık izinleri veya görevden uzaklaştırma sebebiyle görevinden geçici olarak ayrılması hallerinde başkanlığa vekalet eder.

Büyük şehir belediye başkanvekili, ilçe belediyelerinde meclis üyeliğinden başka bir görev alamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Büyük Şehir Belediyesi Teşkilatı

Genel Sekreter ve yardımcıları

MADDE 16. — Büyük şehir belediyesinde hizmetlerin başkan adına, onun direktifi ve sorumluluğu altında yürütülmesini sağlamak üzere bir Genel Sekreter ve en çok dört Genel Sekreter yardımcısı bulunur.

Genel Sekreter büyük şehir belediye başkanının teklifi üzerine İçişleri Bakanının onayı ile genel sekreter yardımcıları ise büyük şehir belediye başkanınca atanır.

Büyük şehirlerde, belediye başkan yardımcısı bulunmaz.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ı) Dava değeri 500 000 TL.'den az olan davaların sulhen ortadan kaldırılmasına karar vermek,

ı) İta amiri sıfatıyla verilen emirleri imza etmek veya bu konuda yetki vermek,

k) Gerekliğinde bizzat nikâh kıymak,

ı) Diğer kanunların belediye başkanlarına verdiği görev ve yetkilerden büyük şehir belediyesi görevlerine ilişkin bulunan hizmetleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak,

1580 sayılı Belediye Kanununun 61 ve 76 ncı maddede hükümlerindeki 2/3 çoğunluk şartı büyük şehir belediye başkanları için 3/4 olarak uygulanır.

Başkanvekili

MADDE 15. — Büyük şehir belediye meclisi her yılın ilk olağan toplantısında bir belediye başkanvekili seçer. Başkanvekili, başkanlığın herhangi bir sebeple boşalması, başkanın görevli olarak büyük şehir belediyesi dışına çıkması veya yıllık, mazeret ve hastalık izinleri veya görevden uzaklaştırma sebebiyle, görevinden geçici olarak ayrılması hallerinde başkanlığa vekâlet eder.

Belediye başkanvekili aynı zamanda büyük şehir belediye meclisinin de başkanvekilidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Büyük Şehir Belediyesi Teşkilatı

Genel Sekreter ve yardımcıları

MADDE 16. — Büyük şehir belediyesinde hizmetlerin başkan adına, onun direktifi ve sorumluluğu altında yürütülmesini sağlamak üzere bir genel sekreter yardımcıları ise büyük şehir belediye başkanınunur.

Genel sekreter büyük şehir belediye başkanının teklifi üzerine İçişleri Bakanının onayı ile, genel sekreter yardımcıları ise büyük şehir belediye başkanınca atanır.

Büyük şehirlerde, belediye başkan yardımcısı bulunmaz.

Büyük Şehir Belediyelerinde, Genel Sekreter ve Yardımcısı kadroları, Daire Başkanı kadroları ve Büyük Şehir Belediyesine bağlı işletme ve kuruluşların

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ı) İta amiri sıfatıyla veriler emirleri imza etmek veya bu konuda yetki vermek,

k) Gerekliğinde bizzat nikâh kıymak,

ı) Diğer kanunların belediye başkanlarına verdiği görev ve yetkilerden, büyük şehir belediyesi görevlerine ilişkin bulunan hizmetleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak,

m) Gerekliğinde görev ve yetkilerinden bir veya birkaçını ilçe belediye başkanlarına devretmek,

n) İlçe belediyelerince yapılan hizmetlerin etkinliğini sağlayıcı tedbirleri almak ve bu amaçla gerekliğinde mahallinde denetlemelerde bulunmak.

1580 Sayılı Belediye Kanununun 61 ve 76 ncı maddeleri hükümlerindeki 2/3 çoğunluk şartı büyük şehir belediye başkanları için 3/4 olarak uygulanır.

Başkanvekili

MADDE 15. — Büyük şehir belediye meclisi her yılın ilk olağan toplantısında bir belediye başkanvekili seçer. Başkanvekili, başkanlığın herhangi bir sebeple boşalması, başkanın görevli olarak büyük şehir belediyesi dışına çıkması veya yıllık, mazeret ve hastalık izinleri veya görevden uzaklaştırma sebebiyle, görevinden geçici olarak ayrılması hallerinde başkanlığa vekâlet eder.

Büyük şehir belediye başkanvekili, ilçe belediyelerinde meclis üyeliğinden başka bir görev alamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Büyük Şehir Belediyesi Teşkilatı

Genel Sekreter ve yardımcıları

MADDE 16. — Büyük şehir belediyesinde hizmetlerin başkan adına, onun direktifi ve sorumluluğu altında yürütülmesini sağlamak üzere bir genel sekreter ve en çok dört genel sekreter yardımcısı bulunur.

Genel Sekreter büyük şehir belediye başkanının teklifi üzerine İçişleri Bakanının onayı ile, Genel Sekreter yardımcıları ise büyük şehir belediye başkanınca atanır.

Büyük şehirlerde, belediye başkan yardımcısı bulunmaz.

Büyük şehir belediyelerinde, Genel Sekreter ve Yardımcısı kadroları, Daire Başkanı kadroları ve büyük şehir belediyesine bağlı işletme ve kuruluşların

Teşkilat

MADDE 17. — Büyük şehir belediyeleri Genel Sekreterin yönetiminde;

Daire Başkanlığı, Müdürlük, Şeflik ve memurluklardan teşekkül eder.

Birimler hizmet gereklerine göre, büyük şehir belediye meclisinin kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı ile kurulur.

Daire başkanları ve diğer personel büyük şehir belediye başkanınca atanır.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Genel Müdür kadroları ile ilçe belediyeleri Başkan Yardımcısı kadroları karşılık gösterilmek suretiyle atamaya yetkili amirin onayı ile sözleşmeli personel çalıştırabilir. Sözleşmeli personelin ücretleri Devlet Personel Dairesi ile Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle tespit edilir.

Teşkilat

MADDE 17. — Büyük Şehir Belediyeleri Genel Sekreterin yönetiminde; Daire Başkanlığı, Müdürlük, Şeflik ve Memurluklardan teşekkül eder.

Birimler hizmet gereklerine göre, Büyük Şehir Belediye Meclisinin kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı ile kurulur.

Daire Başkanları ve diğer personel Büyük Şehir Belediye Başkanınca atanır.

Büyük Şehir ve İlçe Belediye personelinin yer değiştirilmesinde zaruret bulunduğu, yapılan inceleme veya soruşturma sonucu anlaşılacak Bakanlıkların merkez ve iller kuruluşundaki boş kadrolara Büyük Şehir Belediye Başkanının teklifi üzerine bakanlıklarca naklen atanabilirler.

İlgili kamu kurum ve kuruluşlarının personeli, koordinasyon merkezlerinde ikinci görev verilmek suretiyle çalıştırılır.

Büyük Şehir Belediyeleri Bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile yazışmalarını 5442 sayılı İl İdaresi Kanununa tabi olmaksızın bizzat yaparlar.

Büyük Şehir Belediyelerinin hizmet alanlarına giren konularda, Büyük Şehir Belediye Başkanlığına istişari mahiyette görüş bildirmek üzere, Büyük Şehir Belediyesi Danışma Kurulu kurulabilir. Bu kurulun üye sayısı onu geçemez.

Danışma Kurulları, kuruluş, görev ve çalışma şekil ve şartları ile kurul üyelerine verilecek hakkı huzur miktarları Büyük Şehir Belediye Meclisince kabul edilecek bir yönetmelikle düzenlenir.

Büyük Şehir Belediye Başkanlarının emirlerine ve zatlarına verilen birer binek aracı, 237 sayılı Taşıt Kanununun Ek 1 sayılı cetveline, ilçe Belediye Başkanlarının makamlarına verilen birer binek aracı ise 237 sayılı Taşıt Kanununun Ek 2 sayılı cetveline tabidir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

rın Genel Müdür kadroları ile ilçe belediyeleri başkan yardımcısı kadroları karşılık gösterilmek suretiyle atamaya yetkili amirin onayı ile sözleşmeli personel çalıştırabilir. Sözleşmeli personelin ücretleri Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle tespit edilir.

Teşkilat

MADDE 17. — Büyük şehir belediyeleri genel sekreteri yönetiminde daire başkanlığı, müdürlük, şeflik ve memurluklardan teşekkül eder.

Birimler hizmet gereklerine göre, büyük şehir belediye meclisinin kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı ile kurulur.

Daire başkanları ve diğer personel büyük şehir belediye başkanınca atanır.

İlgili kamu kurum ve kuruluşlarının personeli, koordinasyon merkezlerinde ikinci görev verilmek suretiyle çalıştırılır.

Büyük şehir belediyeleri bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile, ilçe belediyeleri kendi aralarında ve büyük şehir belediyesi ile, teknik ve hesabata ilişkin konularda bizzat yazışabilirler.

Büyük şehir belediyelerinin hizmet alanlarına giren konularda büyük şehir belediye başkanlığına istişari mahiyette görüş bildirmek üzere büyük şehir belediyesi danışma kurulu kurulabilir. Bu kurulun üye sayısı 10'u geçemez.

Danışma kurulları, kuruluş, görev ve çalışma şekil ve şartları ile kurul üyelerine verilecek hakkı huzur miktarları, büyük şehir belediye meclisince kabul edilecek bir yönetmelikle düzenlenir.

(Hükümetin Teklifi)

ALTINCI BÖLÜM

Büyük Şehir Belediye Maliyesi

Büyük şehir belediyesi gelirleri

MADDE 18. — Büyük şehir belediyesinin gelirleri şunlardır;

- a) 2.2.1981 tarih ve 2380 sayılı Kanuna göre Genel Bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ilçe belediyelerine verilmesi gereken paylardan Bakanlar Kurulunca belirlenecek oranlar dahilinde ayrılacak pay,
- b) Büyük şehir belediye alanı içerisinde yapılan Genel Bütçe vergi gelirleri tahsilatının gelir saymanlıklarınca hesaplanıp, ertesi ayın sonuna kadar ilgili büyük şehir belediyesine yatıracağı % 1 pay,
- c) Hizmetlerin büyük şehir belediyesi tarafından yapılması şartıyla Belediye Gelirleri Kanununda yer alan nispet ve esaslara göre tahsil olunacak Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi ile Temizletme ve Aydınlatma Harcının % 50'si,
- d) Hizmetlerin büyük şehir belediyesi tarafından yapılması şartıyla Belediye Gelirleri Kanununda belirtilen nispet ve esaslara göre alınacak yol, su ve kanalizasyon harcamalarına katılma payları,
- e) Kamu idare ve müesseselerinin yardımları,
- f) İç ve dış borçlanmalar ve tahvil gelirleri,
- g) Şartlı ve şartsız bağışlar,
- h) Büyük şehir belediyesinin taşınır ve taşınmaz mal gelirleri,
- ı) Yapılacak hizmetlere karşılık alınacak paralar,
- j) Büyük şehir belediyesi iktisadî teşebbüslerinin safi hâsılatından büyük şehir belediye meclisince belirlenecek oranda alınan hisseler,
- k) Diğer gelirler.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ALTINCI BÖLÜM

Büyük Şehir Belediye Maliyesi

Büyük şehir belediye gelirleri

MADDE 18. — Büyük Şehir Belediyesinin gelirleri şunlardır :

a) 2.2.1981 tarih ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile ek ve tadillerine göre Genel Bütçe Vergi Gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ilçe belediyelerine verilmesi gereken paylardan Bakanlar Kurulunca belirlenecek oranlar dahilinde ayrılarak İller Bankasınca gönderilecek pay,

b) Büyük Şehir Belediye alanı içerisinde yapılan Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilatının toplamı üzerinden gelir saymanlıklarınca hesaplanıp, ertesi ayın sonuna kadar ilgili Büyük Şehir Belediyesine yatıracağı % 3 pay,

c) 26.5.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan nispet ve esaslara göre tahsil olunacak Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi ile Temizleme ve Aydınlatma Harcının % 50'si,

d) Büyük Şehir Belediyelerine bırakılan sosyal ve kültürel tesisler ile spor, eğlence ve dinlenme yerleri ve yeşil sahalar içinde tahsil edilecek her türlü belediye vergi, resim ve harçları,

e) Büyük Şehir Belediyesi sınırları içinde bulunan yollardaki ilan asma yerleri, elektrik direkleri, büfeler ile tercihi yollardaki bariyerlere konulacak her türlü ilan ve reklamların vergileri ile asma tahsis ve bakım ücretleri,

g) Hizmetlerin büyük şehir belediyesi tarafından yapılması şartıyla 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda belirtilen nispet ve esaslara göre alınacak yol, su ve kanalizasyon harcamalarına katılma payları,

h) Kamu idare ve müesseselerinin yardımları,

i) İç ve dış borçlanmalar ve tahvil ve hisse senedi gelirleri,

j) Şartlı ve şartsız bağışlar,

k) Büyük Şehir Belediyesinin taşınır ve taşınmaz mal gelirleri,

l) Yapılacak hizmetlere karşılık alınacak paralar,

m) Büyük Şehir Belediyesi iktisadi teşebbüslerinin safi hâsılatından büyük şehir belediye meclisince belirlenecek oranda alınan hisseler,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ALTINCI BÖLÜM

Büyük Şehir Belediye Maliyesi

Büyük şehir belediyesi gelirleri

MADDE 18. — Büyük şehir belediyesinin gelirleri şunlardır :

a) 2.2.1981 tarih ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile ek ve tadillerine göre Genel Bütçe Vergi Gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ilçe belediyelerine verilmesi gereken paylardan Bakanlar Kurulunca belirlenecek oranlar dahilinde ayrılarak İller Bankasınca gönderilecek pay,

b) Büyük şehir belediyesinin bulunduğu il merkezinde yapılan Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilat toplamı üzerinden gelir saymanlarınca hesaplanıp, ertesi ayın sonuna kadar ilgili büyük şehir belediyesine yatırılacak % 3 pay,

c) 26.5.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan nispet ve esaslara göre tahsil olunacak Elektrik ve Havagazı Tüketim vergisi ile Temizleme ve Aydınlatma Harcının % 50'si,

d) Büyük şehir belediyelerine bırakılan sosyal ve kültürel tesisler ile, spor, eğlence ve dinlenme yerleri ve yeşil sahalar içinde tahsil edilecek her türlü belediye vergi, resim ve harçları,

e) 6 ncı maddenin (A) fıkrasının (c) bendinde belirtilen alanlardaki ilan asma yerleri, elektrik direkleri, büfeler ile tercihi yollardaki bariyerlere konulacak her türlü ilan ve reklamların vergileri ile asma, tahsis ve bakım ücretleri,

f) Hizmetlerin büyük şehir belediyesi tarafından yapılması şartıyla 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda belirtilen nispet ve esaslara göre alınacak yol, su ve kanalizasyon harcamalarına katılma payları,

g) Kamu idare ve müesseselerinin yardımları,

h) İç ve dış borçlanmalar ile tahvil ve hisse senedi gelirleri,

i) Şartlı ve şartsız bağışlar,

j) Büyük şehir belediyesinin taşınır ve taşınmaz mal gelirleri,

k) Yapılacak hizmetlere karşılık alınacak paralar,

l) Büyük şehir belediyesi iktisadi teşebbüslerinin safi hâsılatından büyük şehir belediye meclisince belirlenecek oranda alınan hisseler,

(Hükümetin Teklifi)

Büyük şehir belediyesi gelirleri

MADDE 19. — Büyük şehir belediyesinin giderleri şunlardır :

- a) Bu Kanun Hükümündeki Kararname ve diğer kanunlarla verilen hizmet ve görevlerin gerektirdiği harcamalar,
- b) Bağlı kuruluşlarına verecekleri sermaye ve yapacakları yardımlarla ortaklıklara katılma payları,
- c) Büyük şehir belediyesi mallarının vergi, resim, harç ve sigorta giderleri,
- d) Diğer giderler.

Bütçeler

MADDE 20. — Büyük şehir belediyeleri ile ilçe belediyeleri bütçelerinin hazırlanması ve uygulanmasında 1580 sayılı Belediye Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Büyük şehir belediye bütçeleri doğrudan, ilçe belediye bütçeleri ise büyük şehir belediye meclisince, yatırım ve hizmetler arasında bütünlük sağlayacak şekilde aynen veya tadilen kabul edildikten sonra ilgili vali tarafından onaylanır.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

n) Diğer gelirler

(b) fıkrasındaki % 3'lük pay Bakanlar Kurulunca % 6 oranına kadar artırılabilir.

Büyük şehir belediyesinin giderleri

MADDE 19. — Büyük Şehir Belediyesinin giderleri şunlardır :

- a) Bu kanun ve diğer kanunlarla verilen hizmet ve görevlerin gerektirdiği harcamalar,
- b) Bağlı kuruluşlarına verecekleri sermaye ve yapacakları yardımlarla ortaklara katılma payları,
- c) Büyük şehir belediyesi mallarının vergi, resim, harç ve sigorta giderleri,
- d) Diğer giderler.

Plan, Program ve Bütçeler

MADDE 20. — Büyük şehir dahilindeki tüm hizmetler, Devlet Kalkınma Planının ilke, hedef ve sürelerine uygun olarak yapılacak plan ve programlara göre yürütülür.

Büyük şehir belediyeleri ile ilçe belediyeleri, bütçelerinin hazırlanması ve uygulanmasında 1580 sayılı Belediye Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Büyük şehir belediye bütçeleri doğrudan, ilçe belediye bütçeleri ise büyük şehir belediye meclisince, yatırım ve hizmetler arasında bütünlük sağlayacak şekilde aynen veya tadilen kabul edildikten sonra ilgili vali tarafından onaylanır.

Büyük şehir ve ilçe belediye bütçeleri büyük şehir belediye meclisinde aynı toplantı döneminde ve birbiri arkasına görüşülerek karara bağlanır ve tek bir bütçe halinde bastırılır.

Büyük şehir belediye meclisi, ilçe bütçelerini kabul ederken, Vali büyük şehir ve ilçe belediye bütçelerini onaylarken;

- a) Bütçe kararnamelere metnindeki, kanun, tüzük ve yönetmeliklere aykırı madde ve ibareleri çıkarmaya ve değiştirmeye,
- b) Belediyelerin tahsile yetkili olmadığı gelirleri çıkarmaya veya kanunî yetki üzerindeki gelir tahminlerini normal ve kanunî hadde indirmeye,
- c) Yapılması görev olmayan hizmetler için konulmuş ödenekleri çıkarmaya,
- d) Bütçeye konulması kanunen zorunlu iken konulmamış ödenekleri ve kesinleşmiş yönetim borçlarını eklemeye,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

m) Diğer gelirler,

(b) fıkrasındaki % 3'lük pay Bakanlar Kurulunca % 6 oranına kadar artırılabilir.

Büyük şehir belediyesinin giderleri

MADDE 19. — İçişleri Komisyonu metninin 19 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Plan Program ve Bütçeler

MADDE 20. — Büyük şehir dahilindeki tüm hizmetler, Devlet Kalkınma Planının ilke, hedef ve sürelerine uygun olarak yapılacak plan ve programlara göre yürütülür.

Büyük şehir belediyeleri ile ilçe belediyeleri bütçelerinin hazırlanması ve uygulanmasında 1580 sayılı Belediye Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Büyük şehir belediye bütçeleri doğrudan, ilçe belediye bütçeleri ise Büyük Şehir Belediye meclisince, yatırım ve hizmetler arasında bütünlük sağlayacak şekilde aynen veya tadilen kabul edildikten sonra ilgili vali tarafından onaylanır.

Büyük şehir ve ilçe belediye bütçeleri büyük şehir belediye meclisinde aynı toplantı döneminde ve birbiri arkasına görüşülerek karara bağlanır ve tek bir bütçe halinde bastırılır.

Büyük şehir belediye meclisi, ilçe bütçelerini kabul ederken, Vali büyük şehir ve ilçe belediye bütçelerini onaylarken;

- a) Bütçe metnindeki, kanun, tüzük ve yönetmeliklere aykırı madde ve ibareleri çıkarmaya ve değiştirmeye,
- b) Belediyelerin tahsile yetkili olmadığı gelirleri çıkarmaya veya kanunî yetki üzerindeki gelir tahminlerini normal ve kanunî hadde indirmeye,
- c) Yapılması görev olmayan hizmetler için konulmuş ödenekleri çıkarmaya,
- d) Bütçeye konulması kanunen zorunlu iken konulmamış ödenekleri ve kesinleşmiş yönetim borçlarını eklemeye,

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Uygulanacak hükümler

MADDE 21. — 1580 sayılı Belediye Kanunu ile diğer ilgili mevzuatın, bu Kanun Hükümünde Kararnameye aykırı olmayan hükümleri büyük şehir ve ilçe belediyeleri hakkında da uygulanır.

Belediye şubeleri

MADDE 22. — Büyük şehir belediyelerince belediye şubesi tesis edilemez.

Yönetmelik

MADDE 23. — Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin uygulanması ile ilgili hususlarda yönetmeliklerle düzenlemelerde bulunmaya, İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

Bu Yönetmelikler Resmî Gazete'de yayımlanır.

İhtilafların çözümü

MADDE 24. — İlçe belediyelerinin kendi aralarında veya büyük şehir belediyesi ile aralarında ihtilaf çıkması halinde, büyük şehir belediye meclisi yönlendirici ve düzenleyici tedbirleri almaya yetkilidir. Bu konuda büyük şehir belediye meclisince alınan karar ve tedbirler ilgili belediye veya belediyelerce derhal uygulanır.

Büyük şehir belediye meclisinin kararına karşı ilgililer 10 gün içinde o ilin Valisine itiraz edebilirler. Vali itirazı 20 gün içinde karara bağlar. Valinin kararı kesindir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

e) Yıllık yatırım programlarının gerçekleştirilmesi için gerekli ödenekleri eklemeye yetkilidir.

Yapılan bu ekleme ve çıkartmalar dikkate alınarak bütçeler Büyük şehir belediye meclisi veya Vali tarafından denkleştirilir.

Vali tarafından yapılan değişikliklere karşı bütçenin Büyük şehir belediyesine intikalinden itibaren 20 gün içinde Büyük şehir belediye başkanınca görevli idarî yargı mercilerine itiraz edilebilir. İtirazlar idarî yardım mercilerince 30 gün içinde karara bağlanır.

Bütçede yapılacak her türlü değişiklik bütçenin yapıldığı usule tabidir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Uygulanacak hükümler

MADDE 21. — 1580 sayılı Belediye Kanunu ile diğer ilgili mevzuatın, bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri Büyük şehir ve ilçe belediyeleri hakkında da uygulanır.

Belediye şubeleri

MADDE 22. — Kararnamenin 22 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yönetmelik

MADDE 23. — Bu Kanunun uygulanması ile ilgili hususlarda yönetmeliklerle düzenlemelerde bulunmaya, İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

Bu yönetmelikler Resmî Gazetede yayımlanır.

İhtilafların çözümü

MADDE 24. — İlçe Belediyelerinin kendi aralarında veya Büyük şehir belediyesi ile aralarında ihtilaf çıkması veya ilçe belediyeleri arasında farklı uygulamalar bulunması halinde, bu ihtilaf ve farklı uygulamaları ortadan kaldırmak amacıyla, Büyük şehir belediye meclisi yönlendirici ve düzenleyici tedbirleri almaya yetkilidir.

Büyük şehir belediye meclisi toplantı halinde değilse, bu yetki Büyük şehir belediye encümenine aittir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

e) Yıllık yatırım programlarının gerçekleştirilmesi için gerekli ödenekleri eklemeye yetkilidir.

Yapılan bu ekleme ve çıkartmalar dikkate alınarak bütçeler büyük şehir belediye meclisi veya Vali tarafından denkleştirilir.

Vali tarafından yapılan değişikliklere karşı bütçenin büyük şehir belediyesine intikalinden itibaren 20 gün içinde büyük şehir belediye başkanınca görevli idarî yargı mercilerine itiraz edilebilir. İtirazlar idarî yargı mercilerince 30 gün içinde karara bağlanır.

Bütçede yapılacak her türlü değişiklik bütçenin yapıldığı usule tabidir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Uygulanacak hükümler

MADDE 21. — İçişleri Komisyonu metninin 21 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Belediye şubeleri

MADDE 22. — İçişleri Komisyonu metninin 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yönetmelik

MADDE 23. — İçişleri Komisyonu metninin 23 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

İhtilafların çözümü

MADDE 24. — İlçe belediyelerinin kendi aralarında veya Büyük Şehir Belediyesi ile aralarında ihtilaf çıkması veya ilçe belediyeleri arasında farklı uygulamalar bulunması halinde, bu ihtilaf ve farklı uygulamaları ortadan kaldırmak amacıyla, Büyük Şehir Belediye Meclisi yönlendirici ve düzenleyici tedbirleri almaya yetkilidir.

Büyük Şehir Belediye Meclisi toplantı halinde değilse, bu yetki Büyük Şehir Belediye Encümenine aittir.

Birlik Kurulması

MADDE 25. — Büyük şehir ve ilçe belediyelerinin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile, kendi aralarında veya diğer mahallî idarelerle birlik kurmaları Bakanlar Kurulunun iznine tabidir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Büyük şehirlerdeki mevcut belediyelere bağlı bulunan ve özel kanunlarla veya kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulmuş bulunan müstakil bütçeli veya katma bütçe ile yönetilen idare, işletme, kurum ve kuruluşların hukukî statüleri, yeni bir düzenleme yapılmaya kadar büyük şehir belediyelerine bağlı olarak devam eder.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanun Hükmünde Kararname ile büyük şehir belediyesi statüsüne dönüştürülmüş bulunan belediyelerin, anahizmet bina ve tesisleri ile 6 ncı maddenin (A) fıkrasında belirtilen hizmetlere bırakılması gerekenler hariç, her türlü tesis, araç, gereç, taşınır ve taşınmaz malları ile bunlara ait hak ve borçlar belediye hudutları esas alınmak suretiyle ilçe belediyelerine devredilir.

Bu devir işlemleri İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek esaslar dahilinde Valiliklerce teşekkül ettirilecek komisyonlarca yürütülür. Bu komisyonlara ilgili belediye başkanları veya temsilcileri de görüşleri alınmak üzere davet edilebilirler.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu konuda büyük şehir belediye meclisi veya büyük şehir belediye encümenince alınan tedbirler ilgili belediye veya belediyelerce derhal uygulanır.

Büyük şehir belediye meclisinin veya encümeninin kararına karşı ilgililer 10 gün içinde o ilin valisine itiraz edebilirler. Vali itirazı 10 gün içinde karara bağlar. Valinin kararı kesindir.

Birlik Kurulması

MADDE 25. — Kararnamenin 25 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Büyük şehirlerdeki mevcut belediyelere bağlı bulunan ve özel kanunlarla veya kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulmuş bulunan müstakil bütçeli veya katma bütçe ile yönetilen idare, işletme, kurum ve kuruluşların hukukî statüleri, yeni bir düzenleme yapıncaya kadar büyük şehir belediyelerine bağlı olarak devam eder.

İstanbul Belediyesine bağlı Havagazı İşletmesi Genel Müdürlüğü ile bu Genel Müdürlük tarafından yönetilmekte olan Havagazı İşletmeleri; personel, taşınır ve taşınmaz malları, araç, gereç, tesisler, para ve para hükmündeki kıymet ve alacakları, bütün hak, yetki ve borçları ile birlikte her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olarak 16.6.1939 tarih ve 3645 sayılı kanunla kurulmuş bulunan İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri (İETT) Genel Müdürlüğüne devredilmiştir. Devir işlemlerine ait esas ve usuller kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde İstanbul Büyük Şehir Belediyesinde hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

Büyük İstanbul Nâzım Plan Bürosu teşkilatı bu Kanunun geçici 3 ve 4 üncü maddelerindeki esaslara göre İstanbul Büyük Şehir Belediyesine devredilir.

1351 sayılı Kanun ile kurulan Ankara Şehri İmar Müdüriyeti teşkilatı geçici 3 ve 4 üncü maddelerindeki esaslar uyarınca Ankara Büyük Şehir Belediyesine devredilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanun ile büyük şehir belediyesi statüsüne dönüştürülmüş bulunan belediyelerin, ana hizmet bina ve tesisleri ile 6 ncı maddenin (A) fıkrasında belirtilen hizmetlere bırakılması gerekenler hariç, her türlü tesis, araç, gereç, taşınır ve taşınmaz malları ile bunlara ait hak ve borçlar

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu konuda büyük şehir belediye meclisi veya büyük şehir belediye encümenince alınan kararlar ilgili belediye veya belediyelerce derhal uygulanır.

Büyük şehir belediye meclisinin veya encümeninin kararına karşı ilgililer 10 gün içinde o ilin valisine itiraz edebilirler. Vali itirazı 10 gün içinde karara bağlar. Valinin kararı kesindir.

Birlik kurulması

MADDE 25. — İçişleri Komisyonu Metninin 25 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Büyük şehirlerdeki mevcut belediyelere bağlı bulunan ve özel kanunlarla veya kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulmuş bulunan müstakil bütçeli veya katma bütçe ile yönetilen idare, işletme, kurum ve kuruluşların hukukî statüleri, yeni bir düzenleme yapıncaya kadar büyük şehir belediyelerine bağlı olarak devam eder.

İstanbul Belediyesine Bağlı Havagazı İşletmesi Genel Müdürlüğü ile bu Genel Müdürlük tarafından yönetilmekte olan Havagazı İşletmeleri; personel, taşınır ve taşınmaz malları, araç, gereç, tesisler, para ve para hükmündeki kıymet ve alacakları, bütün hak, yetki ve borçları ile birlikte her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olarak 16.6.1939 tarih ve 3645 sayılı Kanunla kurulmuş bulunan İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri (İETT) Genel Müdürlüğüne devredilmiştir. Devir işlemlerine ait esas ve usuller kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde İstanbul Büyük Şehir Belediyesinde hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

Büyük İstanbul, Ankara ve İzmir Nazım Plan Bürosu teşkilatları bu kanunun Geçici 3 ve 4 üncü maddelerindeki esaslara göre, ilgili büyük şehir belediyelerine devredilir.

1351 sayılı Kanun ile kurulan Ankara Şehri İmar Müdüriyeti teşkilatı bu kanunun Geçici 3 ve 4 üncü maddelerindeki esaslar uyarınca Ankara Büyük Şehir Belediyesine devredilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanun ile büyük şehir belediyesi statüsüne dönüştürülmüş bulunan belediyelerin, anahizmet bina ve tesisleri ile 6 ncı maddenin (A) fıkrasında belirtilen hizmetlere bırakılması gerekenler hariç, her türlü tesis, araç, gereç, taşınır ve taşınmaz malları ile bunlara ait hak ve borçlar be-

(Hükümetin Teklifi)

Devir komisyonlarınca yapılacak envanterler İl İdare Kurulu'nun kararı ile kesinleşir,

Tapu daireleri de dahil olmak üzere, ilgili kuruluşlardaki kayıtlar ilçe belediyelerinin başvurusu üzerine bu envantere göre düzeltilir.

Bu düzeltmeler herhangi bir vergi, resim ve harca tabi değildir.

GEÇİCİ MADDE 3 — Bu Kanun Hükmünde Kararnameye göre yapılacak düzenlemelerin gerektirdiği kadro işlemleri aşağıdaki usul dahilinde yürütülür.

a) Mevcut kadrolar, Geçici Madde 2'deki komisyon marifetiyle büyük şehir belediyeleri ile ilçe belediyeleri arasında dağıtılır. Dağıtım sonuçları İçişleri Bakanlığı tarafından Devlet Personel Dairesi ile Maliye ve Gümrük Bakanlığına bildirilir.

b) Mevcut kadroların sınıf, unvan ve dereceleri, Devlet Personel Dairesi ile Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşleri alınmak kaydıyla İçişleri Bakanlığı tarafından değiştirilebilir.

c) Mevcut sözleşmeli personel ile işçi kadro ve pozisyonlarında çalıştırılanlar hakkında da sözleşmelerindeki hükümler saklı kalmak üzere (a) fıkrası hükümlerine göre işlem yapılır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Geçici Madde 3'e göre yapılan işlemler sonucunda,

a) Sınıf, unvan ve kadro dereceleri değişmeyenler, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın, bu kadrolara atanmış sayılırlar.

b) Büyük şehir belediyeleriyle ilçe belediyeleri arasında dağıtılan kadrolardan, sınıf, unvan ve dereceleri değiştirilen kadrolarda çalışanlarla, kadroları kaldırılanları veya ihtiyaçtan fazla olduğu tespit edilenleri, diğer belediyelerde açık bulunan mükteseplerine uygun kadrolara atamaya İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

Bunlara, atandıkları yeni görevlerinde kaldıkları sürece aylık, ek gösterge ve diğer tazminatları toplamının, eski görevlerine ait ödemeler toplamından azalması halinde aradaki fark, giderilinceye kadar tazminat olarak ödenir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

belediye hudutları esas alınmak suretiyle ilçe belediyelerine devredilir.

Bu devir işlemleri İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek esaslar dahilinde Valiliklerce teşekkül ettirilecek komisyonlarca yürütülür. Bu komisyonlara ilgili belediye başkanları veya temsilcileri de görüşleri alınmak üzere davet edilebilir.

Devir komisyonlarınca yapılacak envanterler İl İdare Kurulunun kararı ile kesinleşir.

Tapu daireleri de dahil olmak üzere, ilgili kuruluşlardaki kayıtlar ilçe belediyelerinin başvurusu üzerine bu envantere göre düzeltilir.

Bu düzeltmeler herhangi bir vergi, resim ve harca tabi değildir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanuna göre yapılacak düzenlemelerin gerektirdiği kadro işlemleri aşağıdaki usul dahilinde yürütülür.

a) Mevcut kadrolar, Geçici Madde 2'deki komisyon marifetiyle büyük şehir belediyeleri ile ilçe belediyeleri arasında dağıtılır. Dağıtım sonuçları İçişleri Bakanlığı tarafından Devlet Personel Dairesi ile Maliye ve Gümrük Bakanlığına bildirilir.

b) Mevcut kadroların sınıf, unvan ve dereceleri, Devlet Personel Dairesi ile Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşleri alınmak kaydıyla İçişleri Bakanlığı tarafından değiştirilebilir.

c) Mevcut sözleşmeli personel ile işçi kadro ve pozisyonlarında çalıştırılanlar hakkında da sözleşmelerindeki hükümler saklı kalmak üzere (a) fıkrası hükümlerine göre işlem yapılır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Kararnamenin geçici 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

diye sınırları esas alınmak suretiyle ilçe belediyelerine devredilir.

Bu devir işlemleri İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek esaslar dahilinde valiliklerce teşekkül ettirilecek komisyonlarca yürütülür. Bu komisyonlara ilgili belediye başkanları veya temsilcileri de görüşleri alınmak üzere davet edilebilir.

Devir komisyonlarınca yapılacak envanterler İl İdare Kurulunun kararı ile kesinleşir.

Tapu daireleri de dahil olmak üzere, ilgili kuruluşlardaki kayıtlar ilçe belediyelerinin başvurusu üzerine bu envantere göre düzeltilir.

Bu düzeltmeler herhangi bir vergi, resim ve harca tabi değildir.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte büyük şehrin tümüne hitap eden mıcır tesisleri, beton ve asfalt şantiyeleri, taş, kum, çakıl ocakları büyük şehir belediyesinde bırakılır. Bu tesislerden ilçe belediyelerinin faydalanma şekli 7 nci maddenin ilk fıkrasındaki esaslara göre yapılır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanuna göre yapılacak düzenlemelerin gerektirdiği kadro işlemleri aşağıdaki usul dahilinde yürütülür.

a) Mevcut kadrolar, Geçici Madde 2'deki Komisyon marifetiyle büyük şehir belediyeleri ile ilçe belediyeleri arasında dağıtılır. Dağıtım sonuçları İçişleri Bakanlığı tarafından Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığına bildirilir.

b) Mevcut kadroların sınıf, unvan ve dereceleri, Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşleri alınmak kaydıyla İçişleri Bakanlığı tarafından değiştirilebilir.

c) Mevcut sözleşmeli personel ile işçi kadro ve pozisyonlarında çalıştırılanlar hakkında da sözleşmelerindeki hükümler saklı kalmak üzere (a) fıkrası hükümlerine göre işlem yapılır.

GEÇİCİ MADDE 4. — İçişleri Komisyonu metninin Geçici 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Durumlarına uygun kadro bulunamaması sebebiyle atanamayanların kadroları «Şahsa bağlı kadro» sayılarak her ne şekilde olursa olsun boşaldıklarında iptal edilmiş sayılır ve bu kadrolar Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Devlet Personel Dairesine bildirilir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Geçici 2 ve 3 üncü maddelerde söz konusu edilen araç, gereç, taşınır mal, personel ve kadroların devri 3 ay, taşınmaz malların devri ise en geç 6 ay içinde tamamlanır.

GEÇİCİ MADDE 6. — İlçe belediyeleri organlarının teşekkülünü müteakip bir ay içinde ilçe belediye meclisleri toplanarak 1984 malî yılının geri kalan kısmını kapsamak üzere geçici bütçelerini yaparlar. Bu bütçelerin uygulanmasına devir işlemlerinin İl İdare kurullarınca onayı ile birlikte başlanır. Bütçe uygulaması için taşınmaz malların tespit ve devri beklenmez.

Büyük şehir alanındaki ilçe belediyelerinin bütçeleri uygulamaya başlanıncaya kadar ilçe belediyelerin giderleri mevcut büyük şehir belediye bütçesinden karşılanır ve gelirlerin büyük şehir belediyesince tahsiline devam olunur.

Büyük şehir belediyeleri 1984 bütçelerini bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine uygun hale getirirler.

GEÇİCİ MADDE 7. — İlçe belediyesi hudutları içinde bulunan ve ilçe belediyesi merkezi dışında kalan mevcut belediye şubeleri hiç bir işleme gerek kalmaksızın ilçe belediyesine bağlı şube müdürlüklerine dönüşür. İlçe belediyeleri bunlardan gerekli olmayanları 1580 sayılı Belediye Kanununa tabi olmaksızın kaldırılabilirler.

GEÇİCİ MADDE 8. — 2 nci maddedeki devir işlemleri kesinleşene kadar ilçe belediyelerine bırakılacak hizmetler büyük şehir belediyesince sürdürülmeye devam olunur.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 5. — Geçici 2 ve 3 üncü maddelerde söz konusu edilen araç gereç, taşınır mal, personel ve kadroların devri 3 ay içinde yapılır. Taşınmaz malların devri 1 yıl içinde, envanteri yapılarak devir ve tevzi esaslarını tespit eden bir Yönetmeliğe göre yapılır.

GEÇİCİ MADDE 6. — İlçe belediyeleri organlarının teşekkülünü müteakip bir ay içinde ilçe belediye meclisleri toplanarak 1984 mali yılının geri kalan kısmını kapsamak üzere geçici bütçelerini yaparlar. Bu bütçelerin uygulanmasına devir işlemlerinin İl İdare Kurullarınca onayı ile birlikte başlanır. Bütçe uygulaması için taşınmaz malların tespit ve devri beklenmez.

Büyük şehir alanındaki ilçe belediyelerinin bütçeleri uygulamaya başlanıncaya kadar ilçe belediyelerinin giderleri mevcut büyük şehir belediye bütçesinden karşılanır ve gelirlerin büyük şehir belediyesince tahsiline devam olunur.

Büyük şehir belediyeleri 1984 bütçelerini bu Kanun hükümlerine uygun hale getirirler.

GEÇİCİ MADDE 7. — Kararnamenin geçici 7 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 8. — Kararnamenin geçici 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 9. — 17.6.1982 Tarihli ve 2680 sayılı Kanun ile bu Kanunun 4 üncü maddesini değiştiren 2.12.1983 tarihli ve 2967 sayılı Kanun ile verilen Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi, Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi hakkında kanun için bu kanunlarla verilen süre bitimine kadar geçerlidir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 5. — İçişleri Komisyonu metninin Geçici 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 6. — İçişleri Komisyonu metninin Geçici 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 7. — İçişleri Komisyonu metninin Geçici 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 8. — İçişleri Komisyonu metninin Geçici 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Yürürlük

MADDE 26. — Bu Kanun Hükümünde Kararname'nin;

- a) 18 inci maddesinin (b) fıkrası, bu Kanun Hükümünde Kararname'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanıp Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte,
b) Diğer maddeleri, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27. — Bu Kanun Hükümünde Kararname'yi Bakanlar Kurulu yürütür.

Kenan Evren
Cumhurbaşkanı

Başbakan
T. Özal

Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı
İ. K. Erdem

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı
S. N. Türel

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Devlet Bakanı V.
A. K. Alptemoçin

Devlet Bakanı
A. K. Alptemoçin

Adalet Bakanı
M. N. Eldem

Millî Savunma Bakanı
Z. Yavuztürk

İçişleri Bakanı
A. Tanrıyar

Dışişleri Bakanı V.
A. M. Yılmaz

Maliye ve Gümrük Bakanı
V. Arıkan

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı
M. V. Dinçerler

Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. S. Giray

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
M. Aydın

Ulaştırma Bakanı
V. Atasoy

Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanı
H. H. Doğan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. Kalemli

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
C. Büyükbaş

Kültür ve Turizm Bakanı
M. M. Taşçıoğlu

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 26. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 26. — Bu kanunun 18 inci maddesinin (b), (c), (d) ve (e) fıkraları bu kanunun yayımını takibeden aybaşında diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27. — İçişleri Komisyonu metninin 27 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

